

LAKO I BRZO

ČEŠKI

PRAKTIČNA VJEŽBENICA ČEŠKOG
JEZIKA ZA ŠKOLU I SAMOUKE

NAPISAO

JUC. F. J. MATIĆ

ZAGREB

NAKLADA HRVATSKE KNJIŽARE J. MERHAUT
MAROVSKA UL. 23.

19839

ČEŠKI LAKO I BRZO

PRAKTIČNA VJEŽBENICA ČEŠKOGA JEZIKA
ZA ŠKOLU I SAMOUKE

NAPISAO

JUC. F. J. MATIĆ

HRV. KNJIŽARA J. MERHAUT
ZAGREB, MAROVSKA UL. 23.

Predgovor.

Češki filolog Vymazal kaže: „učiti se jakémukoliv jazyku jen podle pořádku mluvnického by se mnohým znechutilo. Proto se budeme učiti nejpotřebnějším větám nazpaměť“. (Učenje kojeg mu drago jezika tek po redu slovníčkom bi mnogim dosadilo. Zato ćemo učiti najnužnije izreke na pamet).

Donekle imade pravo. — Večina ljudi će htjeti da jezik nauči „lako i brzo“, bez učenja mnogih slovnčkih pravila, iznimaka, i t. d.

I dijete uči od majke pojedine riječi bez ikakove slovnice. Zašto dakle ne bi i odrastao čovjek mogao da prvi temelj jezika uči na ovaj način?

U ostalom je ovo pitanje stvar individualnosti.

Iz prije navedenih razloga sam u ovoj pomoćnoj knjižici poprimio metodu Vymazalovu, no pridao sam joj za one, koji hoće i u slovniciu da malo zavire, drugi dio: Izvadak iz slovnice.

Napokon sam — a toga nema do sada ni jedna slovnica — na kraju uvrstio skoro potpuni rječnik jednakih i sličnih riječi raznoga značenja.

Svaki pojedinac koji je u Češku došao, ne poznavajući razni smisao ovih riječi, sigurno je ni kriv ni dužan iskusio dosta upravo očajnih neprilika, čak i

sramotâ, upotrebljujué riječi, koje sasma nešto drugo znače, nego što je on mislio!

Isti sam rječnik uvrstio i u moju slovniciu „mluvnice jazyka srbochorvatského“ (Prag, naklada Dr. Bačkovský), te tako iz iskustva mogu da tvrdim, da je neophodno nužno, da se svaki s tima riječima temeljito upozna. — Žalibože što radi tehničkih poteškoća u svoje vrijeme nije bilo moguće da se isti rječnik uvrsti u novo izdanje Vymazalovog „srbochorvatsky snadno a rychle“, koje sam preradio i popunio.

Za one pako, koji hoće da slovniciu češkoga jezika temeljito nauče pripremio sam veliku slovniciu, koja će za kratko vrijeme izaći.

JUC. F. J. Matić.

Bilješka: Dugi slogovi označeni su kod tumačenja izgovora sa znakom ' a kratki, da se više istaknu, sa znakom ".

Pristup.

Češka abeceda imade 32 slova i to:

I z g o v a r a s e				
češki	kao naš	riječ	se čita	te znači
a	kratki <i>a</i>	had	häd	zmija
b	b	brzo	břzö	skoro
c	c	co?	cö?	što?
č	č	často	čästö	često
d	d	dole	döle	dolje
d'	dj	ted'	tëdj	sada
e	kratki <i>e</i>	meč	mëč	mač
ě	je	opět	öpjët	opet
f	f	Franta	Fräntä	Franjo
g	g	anglicky	änglicki	engleski
h	h	hruška	hrüşkä	kruška
ch	oštri <i>h</i>	chei	heï	hoću
i	kratki <i>i</i>	list	list	list
j	j	jaro	järö	proljeće
k	k	kapr	käpr	šaran
l	l	letos	lëtös	ljetos
m	m	mnoho	mnöhö	mного
n	n	nahlas	nähläs	naglas

I z g o v a r a s e				
češki	kao naš	riječ	se čita	te znači
ň	nj	aspoň	äspöňj	barem
o	kratki o	slovo	slövä	riječ
p	p	pole	pölë	polje
r	r	rak	räk	rak
ř	rž, rš	řeka přece	ržekä pršecë	rijeka ipak
s	s	sice	sicë	doduše
š	š	šikmo	šikmō	koso
t	t	tak	täk	tako
t'	tj	kofe	kötjě	mačkica
u	kratki u	muž	müž	muškarac suprug
v	v	včera	včërä	jučer
y	kratki i	chyba	hībä	pogrješka
z	z	zrak	zräk	vid
ž	ž	žena	žënä	žena supruga

Češka abeceda dakle nema naših slova: *č, lj, đ i dž*, no zato imade našem jeziku nepoznata slova *ě, ch, ř i y*.

Jednako izgovaramo sa Česima, ali drugačije pišemo: *d', ñ i t'*.

Samoglasnici.

A, e, i, o, u i y se izgovaraju uvijek kratko, na pr. *jak* (izgovori: jāk) kako, *sestra* (izg. sěsträ) sestra,

čit (izg. čit) čuvstvo, *kolo* (izg. kölä) točak, *ucho* (izg. ühö) uho, *ryba* (izg. rībā) riba.

Treba li ove samoglasnike dugo izgovarati, onda oni imadu nad sobom znak *ˊ*, dakle *á, é, í, ó, ú, ý* na pr. *bláto* (izg. blätö) blato, *lépe* (izg. lépě) bolje, *více* (izg. vícě) više, *virtuós* virtuos, *úvod* (izg. úvöd) uvod, *výlet* (izg. vilět) izlet.

Slovo *u* imade u sredini i na koncu riječi za označivanje duljine mjesto znaka *ˊ* znak *˚*, dakle *ů*, na pr. *můj* (izg. múj) moj, *nůž* (izg. núž) nož; — *hradů* (izg. hrädú) gradová, *hradům* (izg. hrädúm) gradovima. Na početku riječi stoji uvijek *ú* účet račun.

U češkom jeziku dakle znak *ˊ* ne znači nikada naglasak nego uvijek duljinu a ta duljina se uvijek označiti mora. Usljed toga je čitanje čeških stvari veoma lako, ali tim teže je pisanje! Zato treba duljine pojedinih slogova odnosno samoglasnika veoma marljivo učiti i dobro pamtit, tim više, jer mnogo riječi zajedničkih češkom i našem jeziku imade sasma druge duljine slogova.

Ě se zove „měkké e“ (izg. mjěké é) — jer pomekšava suglasnik koji pred njim stoji: *mne* se čita *mne* ali *mně* se čita *mnje*. Ako ovo *ě* stoji iza *d', t', i i ñ*, onda se ovi suglasnici pretvore u *d, t, n*: *dě, tě, ně*; iza *ř* gubi *ě* kvaku: *ře*.

I se zove „meki i“, a *y* se zove „tvrđi i“. *Y* se uvijek izgovara kao *i*.

I i y se jednako izgovaraju, no iza *h, ch, k i r* se ne smije nikada pisati *i* nego se mora uvijek

pisati *y*, na pr. *chyba* (izg. hībā) pogrješka, *hybatī* (izg. hībātī) micati, *kivati* (izg. kīvātī) mahati, *ryba* (izg. rībā) riba.

Nasuprot tomu se iza *c*, *č*, *j*, *ř*, *š*, *ž* ne smije nikada pisati *y* nego se mora uvijek pisati *i*, na pr. *cít* (izg. cīt) čuvstvo, *číslo* (izg. čislō) broj, *jiskra* (izg. jiskrā) iskra, *řiše* (izg. ržišē) carstvo, *šíp* (izg. šíp) strijela (tetiva), *žila* (izg. žilā) žila.

Iza *c*, *č*, *j*, *ř*, *š*, *ž* se dakle *i* izgovara uvijek kao *i*.

Stoji li *i*, *í* ili *ě* iza *b*, *d*, *f*, *m*, *n*, *p*, *t* ili *v* onda se suglasnik „pomekša“ t. j. izgovara se kao da je iza njega *j*: *běloba* (izg. bjělōbā) bjelina, *dítě* (izg. djítjě) dijete, *témě* (izg. témje) tjeme, *hnízdo* (izg. hnjízďō) gnijezdo, *nič* (izg. njīc) ništa, *opěra* (izg. ōpjěřā) opora, *tělo* (izg. tjělō) tijelo, *hvězda* (izg. hvjězdā) zvijezda.

Iza *b*, *d*, *f*, *m*, *n*, *p*, *t* i *v* se dakle *i* izgovara kao *ji*, pri čem se ovo *j* slijeva sa suglasnikom koji pred njim stoji.

Suglasnici.

Suglasnici se dijele na

tvrdé: *d*, *h*, *ch*, *k*, *n*, *r*, *t*;

srednje: *b*, *f*, *l*, *m*, *p*, *s*, *v*, *z*;

meke: *c*, *č*, *d'*, *j*, *ň*, *ř*, *š*, *t'*, *ž*.

Ovu razdiobu treba napamet naučiti, jer je potrebna kod sklonidbe, sprezanja i kod pravopisa.

Pismeni znak *ch* je oznaka za jednu vrst *h* (a ne *c*!) — zato stoji u abecedi iza *h*.

Ch dakle nije — kao ni naše *lj*, *nj*, *dj* i t. d. — skupina dviju slova, nego je 'dvoslovna oznaka jednog glasa.

Ř se izgovara kao *rž* (najedamput!) ako stoji na početku riječi a kao *rš* većinom u sredini riječi.

Ř postaje od *r* pred *i* prvoga padeža množine imenica muškoga roda; pred *e* trećega i šestoga padeža jednine ženskoga roda i t. d.

Pred *i* mora biti *ř* a ne može biti *r*, pred *y* mora biti *r* a ne može biti *ř*.

Iza srednjih suglasnika stoji katkada *i* a katkada *y*¹⁾.

¹⁾ *Y* se uvijek mora pisati i iza srednjih suglasnika u ovim riječima:

abych, da	mlýn, mlin
brzy, skoro	my, mi
bych, da	mýdlo, sapun
bydlo, poluga kokošja	mys, rt
býk, bik	mysliti, misliti
bylina, biljka	myslivec, lovac
bystrý, bistar	mýš, miš
byt, stan	mýti, prati
býti, biti	mýtiti, krčiti
dobytek, blago	mýto, mitnica
hmyz, gamad	nazývati, nazivati
jazyk, jezik	netopýr, šišmiš
klopýtati, spoticati se	obyčej, običaj
kobyla, kobila	obyvatel, stanovnik
kopyto, kopito	odmýkati, otključavati
lýko, liko	pelyněk, pelin
lýra, lira	plyn, plin
lysý, čelav	plynouti, teči, prolaziti
lýtko, list noge	polykati, gutati

Dvoglasí.

U češkom jeziku se je sačuvalo nekoliko diphtonga (dvoglasa). Stariji dvoglasí *au*, *ia*, *ie*, su se većinom već izgubili a *ej* se je sačuvalo tek u 2—3 riječi. Dvoglas *ou* pako se je sačuvalo a izgovara se tako, da se čuje i *o* i *u*: *moucha* (izg. *mouha*) muha, *koule* (izg. *koule*) kruglja, *louka* (izg. *louka*) luka. U našem jeziku je češko *ou* nadomješteno obično s *u*.

Neke osobine češkog jezika.

1. Mjesto našeg „nepostajanog *a*“¹⁾ imade češki jezik *e*: dan = *den*, pas = *pes*, jedan = *jeden*, otac =

povyk, vika	sysel, voluharica poljska
pych, krađa poljskih plodova	sytý, sit
pýcha, ponos	třpytiti se, cakliti se
pysk, usna	usýchatí, sušiti se, venuti
pytel, vreća	vy, vi
pytlák, zvjerokradica	vy- (iz-) i sve riječi složene
slepýš, sljepić	s vy-, kao
slyšeti, slušati, čuti	vydati, izdati i t. d.
sýc, éuk	vydra, vidra
syčeti, siktati	výheň, kovački oganj
sychravý, mokrostuden	výr, sova ušara
sýkora, sjenica	výskati, vrištati
syn, sin	vysoký, visok
sypati, sipati	výti, vijati
sýr, sir	zmýliti se, zabuniti se
syrob, sirup	zvyk, običaj, navika
syrový, prijesan	žvýkati, žvakati

¹⁾ „Nepostajano *a*“ je ono *a* koje opstoji u nominativu ali se u daljim padežima gubi, osim genitiva množine, na pr. *pas*, *psa*, *psu* i t. d. ali *pásā*!

otec, *palac* = *palec*. Česi ovo *e*, koje je i kod njih nepostojano, nazivlju „*pohybné e*“ (pomičan *e*).

2. Mjesto našeg *u* u riječima *vuk*, *pun*, *vuna*, *suza* itd. sačuvalo je češki jezik staro *l*: *vlk*, *plný*, *vlna*, *slza*.

3. Staroslovenski *jat* (Ђ, kod nas prema raznim narječjima *e*, *i*, *ije*) se je u češkom jeziku sačuvalo sad kao *i*, sad kao *e* a sad opet kao *ě*: *svička* (svijeća), *dítě* (dijete), *věrnost* (vjernost), *tělo* (tijelo), *květ* (cvijet), *viděti* (vidjeti), *seno* (sijeno) itd.

4. *D* koje je kod nas pred *l* ispalo, u češkom jeziku ostaje: *křídlo* (krilo), *dlouhý* (dug), *tlouci* (tući) itd.

5. *L* koje se kod nas pretvorilo u *o*, u češkom jeziku ostaje: *orel* (orao), *popel* (pepeo), *smysl* (smisao), *zlý*, *zlá*, *zlé* (zao, zla, zlo), *sůl* (sô); *kupoval* (kupovao), *dal* (dao) itd.

6. Slova *g* češki jezik — osim u tuđim riječima — nepoznaje. Mjesto našega *g* imade češki jezik *h*: glava = *hlava*, golub = *holub*, glina = *hlína* itd. — Mjesto našega *h* imadu Česi *ch*: *chléb* = hljeb (kruh), *chorvatsky* = hrvatski, *chrom* = hrom (naše *grom* = češki *hrom*!) itd.

7. Naše *iz* je u češkom jeziku *vy*: ishod = *východ*, iznesti = *vynéstí*, izvoz = *vývoz*;

naše *u* je u češkom jeziku često *v*: uložiti = *vložiti*, udati = *vdáti*; uzeti = *vzítí* itd.

naše *pri* glasi u češkom jeziku uvijek *při*: primorski = *přímorský*, privesiti = *přivéstí*, itd.

naše *pred* je u češkom jeziku uvijek *před*: predsjednik = *předseda*, predvidjeti = *předviděti*, itd.

naše *raz* je u češkom jeziku *roz*: *raspustiti* = *rozpustiti*.

8. Naš infinitiv na *ci* glasi u češkom jeziku *ci*: *moći* = *moci*, *tući* = *tlouci* itd.

9. Riječi koje se nesklanjaju a upotrebljuju se kao imenice su srednjega roda: *To „a“* ovaj „a“, *malé „k“* mali „k“, *žadné „ale“* nikakov „ali“.

Tuđe riječi na *-ma*, kao *drama*, *thema*, *dogma* su srednjega roda.

Myš (miš) je u češkom jeziku ženskog roda.

Tisíc (tisuća) je u češkom jeziku muškog roda.

10. *Ne* se u vezi s glagolem uvijek piše skupa: *vím* znam, ne znam *nevím*.

11. Druga osoba množine se doduše kao i kod nas upotrebljava za izraz štovanja (*vy* mjesto *ty*), no glagol ostaje u jednini. *Gospodine* vi ste bili, *pane* *vy jste byl*; *gospođice* vi ste bili, *slečno* *vy jste byla*. Ali: *gospodo* vi ste bili = *panové*, *vy jste byli*, a *gospođice*, vi ste bile = *slečny*, *vy jste byly*.

12. Pridjevi posvojni se u češkom jeziku tvore prema značenju imenice a ne prema sklonidbenom nastavku: *muž*, *mužův*, *-ova*, *-ovo*, ali i *sluha*, *sluhův*, *-ova*, *-ovo*, a ne *sluhin*, *-a*, *-o*. — Nastavak *-in*, *-a*, *-o* dobivaju samo imenice ženskoga roda ili po smislu ženske imenice.

Pravopis.

Češki jezik ne poznaje fonetike, nego provada najstrožiju etimologiju t. j.

1. suglasnici ostaju svagdje i uvijek onako kao što su bili u korjenu, te se ne pretvaraju prema susjednom suglasniku,

2. k nepromijenjenom korjenu se pridavaju nepromijenjeni nastavci a napokon

3. slova ne ispadaju te ostanu i dvostruka.

Primjeri: *otkopati* = *odkopati* (od *od* i *kopati*), *potpaliti* = *podpáliti* (od *pod* i *páliti*); *muški* = *mužský* (od *muž* i *-ský*), *gradski* = *městský* (od *město* i *-ský*), *srpski* = *srbský* (od *srb* i *-ský*); *oca* = *otce* (od *otec*, *otc-e*); *razljutiti* = *rozzlobiti* (od *roz-zlobiti*).

O ostalim pravopisnim pravilima je već bilo govoreno.

Naglasak.

Naglasak je u češkom jeziku uvijek na prvom slogu riječi, tek što prelazi na prijedlog, ako pred riječi stoji prijedlog jednosložan, na pr. *dò lesa* (u šumu), *prò vodu* (po vodu) itd.

Sklonidba. — Skloňování.

Česi imaju iste padeže kao i mi:

nominativ	na pitanje tko ili što?	<i>kdo, co?</i>
genitiv	„ „ čiji, čega ili česa?	<i>čt, koho, čeho?</i>
dativ	„ „ komu ili čemu?	<i>komu, čemu?</i>
akuzativ	„ „ koga ili što?	<i>koho, co?</i>
vokativ	padež pozivanja,	<i>volatel¹⁾</i>
prepozicional	„ prijedloga,	<i>místník</i>
instrumental	na pitanje kim ili čim?	<i>kým, čím?</i>

¹⁾ volati = zvati, pozivati.

Dalje imade češki jezik, kao i mi, jedninu i množinu, dok se je dual sačuvao samo u riječima: *oči, uši, ruce, ramena*.

Sprega.

Česi nemaju aorista ni imperfekta — inače imadu iste oblike, ista vremena i iste vrsti glagola kao i mi.

PRVI ODSJEK.

1. Vježba.

Prije svega treba da naučimo čitanje. U tu svrhu čitajte te sklanjajte nekoliko lakih rečenica. Čitajte na glas i prepisujte sve!

Já jsem z Prahy
ty jsi z Prahy
on (ona, ono) je z Prahy
my jsme z Prahy
vy jste z Prahy
oni (ony, ony, ona) jsou z Prahy.

Oni za živa bića (*oni muži*); *ony* za sve što je muškoga roda a znači nešto neživo (*ony sudy*); *ony* također mjesto našega *one*, dakle *ony ženy*, *one* žene.

Nijesam se kaže *nejsem*.

Já nejsem, ty nejsi, on (ona, ono) není,
my nejsme, vy nejste, oni (ony, ony, ona) nejsou.

Mjesto *ty jsi* i *ty nejsi* se kaže *tys*, *ty nejsaš*.

Bio sam kaže se *byl jsem*, *nijesam bio* se kaže *nebyl jsem*. (Ne se piše zajedno!) *Htio sam* je *chtěl jsem*, *nijesam htio* je *nechtěl jsem*. *Imao sam* je *měl jsem*, *nijesam imao* je *neměl jsem*.

Sklanjajte: Já jsem *chtěl* ili *chtěl jsem*
ty jsi *chtěl* ili *chtěl 's*
on *chtěl* ili *chtěl*
my jsme *chtěli* ili *chtěli jsme*
vy jste *chtěli* ili *chtěli jste*
oni *chtěli* ili *chtěli*.

U trećem licu jednine i množine Čeh ne kaže *on je chtěl* i *oni jsou chtěli* nego ispuštajući pomoćni glagol *je* i *jsou*, kaže *on chtěl*, *oni chtěli*.

Htjela sam kaže se *chtěla jsem*, *mi smo htjele* kaže se *my jsme chtěly*, *vi ste htjele* kaže se *vy jste chtěly*, *one su htjele* kaže se *ony chtěly*. Dakle: *muži* *chtěli* ali *ženy* *chtěly*. Dakle pozor na nastavak *y* za ženski rod množine!

Práce je *posao*. *Imam mnogo posla* kaže se *mám mnoho práce*. Sprežite:

Já mám mnoho práce
ty máš mnoho práce
on má mnoho práce
my máme mnoho práce
vy máte mnoho práce
oni mají mnoho práce.

Mi imamo glasi dakle *my máme*.

Vrijeme je čas. *Nemam vremena* kaže se *nemám kdy* (kada). — Sprežite:

nemám kdy	nemáme kdy
nemáš kdy	nemáte kdy
nemá kdy	nemají kdy

Íeí je jíti, kući je domá. Sprežite :

jdu domů	jdeme domů
jdeš domů	jdete domů
jde domů	jdou domů

Dônje rečenice čítajte na glas tako dugo, dok ih naučíte na pamet. Sutrađan se ispitivajte. Pokrijte prvu polovicu strane pa prevađajte, onda pokrijte drugu te prevađajte natrag. Tako radite kod svijú dalnjih vježaba!

Dobro jutro gospođice!	Dobré jitro slečno!
Dobar dan gospođo!	Dobrý den paní!
Vidio sam vas jutros u va-roši.	Viděl jsem vás dnes ráno v městě.

Je li gospodin kod kuće?	Je pán doma?
Nije mi dobro, boli me glava.	Není mi dobře, bolí mne hlava.

Oprostite, moram da idem.	Promiňte, musím jíti.
Govorite li srpski ili hr-vatski, gospođine?	Mluvíte srbsky aneb chor-vatsky pane?

Veoma malo.	Velmi málo.

Kako dugo učíte več?	Jak dlouho se už učíte?

Učím tek tri mjeseca.	Učím se teprv tři měsíce.

Ovo je mcja kuća.	Toto je můj dům.

Klanjam se!	Má poklona!

Do viđenja!	Na shledanou!

Umoran sam, idem da spa-vam.	Jsem unaven, jdu spáti.

Sinoć sam bila pospana.	Včera večer jsem byla os-palá.

Jutros mi je dobro.	Dnes ráno mi je dobře.

Bilješke: Riječi *sinoć, jutros* itd. češki jezik ne poznaje. Čeh opisuje: *dnes ráno, včera večer* itd. — Samo *ljeto* i *lani* pozna Čeh kao vremenite priloge: *letos, vloni*. — *Ovaj, ova, ovo* je *tento, tato, toto*. — Čeh ne opisuje neodređenog načina kad je ovisan od glagola kao mi, nego kaže *musím jíti* moram da idem, *jdu spáti* idem da spavam.

2. Vježba.

Hoću je chci (izgovori hei). Sprežite

chci	chceme
chceš	chcete
chce	chtějí

Ja ću biti je budu

budu	budeme
budeš	budete
bude	budou

sprežite sami: nebudu, nebudeš itd.

Kao *budu* imadu buduće vrijeme i svršeni glagoli, na pr. *řici* (kazati): *řeknu, doletěti* (doletjeti) *doletím*. Dalje glagoli s *po*: *polezu, povezu, porostu* itd. *puzit ću, povest ću, porast ću* itd.

Čitao bih se kaže i češki *četl bych*:

četl bych	četli bychom
četl bys	četli byste
četl by	četli by

Ženski rod: *četla bych, četly bychom.*

Sprežite prema tomu: *pracoval bych* (radio bih).

Bio bih je *byl bych*. Sprežite dalje!

Biću vam vrlo zahvalan.	Budu vám velmi vděčen.
Hoćemo da spavamo.	Chceme spáti.
Hoćete li da večerate?	Chcete večereti?
Hoćete li večerati?	Budete večereti?
Odmah ću doći.	Hned přijdu.
Biće mi vrlo milo.	Bude mi velmi milo.
Iskaću dvije stotine dinara.	Požádám dvě stě dinarů.
Govorite sa mnom srpski.	Mluvte se mnou srbsky.
Ne govorite tako brzo.	Nemluvte tak rychle.
Kad brzo govorite, ne mogu da vas razumijem.	Když rychle mluvíte, nemohu vám rozuměti.
Razumijete li srpski?	Rozumíte srbsky?
Razumijem prilično, ali rđavo govorim.	Rozumím dost, ale mluvíм špatně.
Govorite sa mnom uvijek srpski.	Mluvte se mnou vždy srbsky.
Dobro, govorićemo često i mnogo.	Dobře, budeme často a mnoho mluvíti.
Izgovaram li pravilno?	Vyslovuji zprávně?
Hoćete li učiti hrvatski?	Chcete se učiti chorvatsky?
Hoću, učiću srpski.	Chci, budu se srbsky učiti.
To je jedan te isti jezik.	To je tentýž jazyk.

Biļeške: *Veći je větší, bolji je lepší, gori je hřřší, manji je menší, više je víc.* — *Spavati je spáti. Kako ste spavali? Jak jste spal?* Ali: *gosqodo, kako ste spavali?* je: *páni, jak jste spali?* Kod pošřivanja neke

osobe dakle glagol ostaje u jednini! — *Odmah sam zaspao je hned jsem usnul.* — *Često = často.*

3. Vjeřba.

nedjelja = neděle	sijećanj = leden
ponedjeljak = pondělí	veljaća = únor
utorak = úterý	ožujak = březen
srijeda = středa	travanj = duben
četrvtak = čtvrttek	svibanj = květen
petak = pátek	lipanj = červen
subota = sobota	sranj = červenec
tjedan = týden	kolovoz = srpen
mjesec = měsíc	rujan = září
godina = rok	listopad = řijen
godišnjica = roćenka	studení = listopad
stoljeće = století	prosinać = prosinec
prvoga sijećnja	Prvního ledna
drugoga veljaće	druhého února
trećega ožujka	třetího března
četrvtoga travnja	čtvrtého dubna
petoga svibnja	pátého května
řetoga lipnja	řetého června
sedmoga srpnja	sedmého července
osmoga kolovoza	osmého srpna
devetoga rujna	devátého zaří
desetoga listopada	desátého října
jėdanajstoga studenog	jedenáćtého listopadu
dvanajstoga prošnca	dvanáćtého prosince

Redni brojevi 13—31: 13. třináćtý, 14. čřnáćtý, 15. patnáćtý, 16. řestnáćtý, 17. sedmnáćtý, 18. osmnáćtý,

19. devatenáctý, 20. dvacátý, 21. dvacátý první (jeden a dvacátý), dvacátý druhý (dvaadvacátý), 30. třicátý, 31. třicátý první (jedenatřicátý).

Napište češki: prvoga siječnja, drugoga siječnja . . . tridesetiprvoga siječnja.

Imate li učitelja?	Máte učitele?
Imam dobrega učitelja.	Mám dobrého učitele.
Imate li često satove?	Máte často hodiny? (hodina = sat)
Učím s učitelem triputa na nedjelju.	Učím se s učitelem třikrát týdně.
Ja nisam nikad imao učitelja.	Já jsem neměl nikdy učitele.
Razumije li Hrvat srpske knjige?	Rozumí li Chorvát srbským knihám?
Razumije.	Rozumí.
Imate li prilike, da govorite hrvatski?	Máte příležitost mluvit chorvatsky?
Nemam nikakve prilike.	Nemám žádné příležitosti.
To je šteta.	To je škoda.
Ovdje u varoši ima mnogo srpskih trgovaca.	Zde v městě je mnoho srbských kupců.
Govoriću samo srpski.	Budu mluvit jenom srbsky.
Kakovo je vani vrijeme?	Jaké je počasí venku?
Lijepo je vrijeme.	Je pěkné počasí.
Danas će biti lijepo.	Dnes bude pěkně.
Hoće li padati kiša?	Bude pršeti?
Nebo je oblačno.	Je zataženo.
Padaće snijeg.	Bude padati sněh.
Sunce zalazi.	Slunce zachází.
Sunce je zašlo.	Slunce zašlo.

Izlazi mjesec.

Sija mjesec.

Danas je vrlo toplo.

Mi ćemo pokisnuti.

Dani su kraći a noci duže.

Biće jaka zima.

Vychází měsíc.

Měsíc svítí.

Dnes je velmi teplo.

Zmokneme.

Dni jsou kratší a noci delší.

Bude silná zima.

Jedamput je jedenkrát, dvaput je dvakrát itd. Sav je všecek. — Pokisnuti je zmoknouti; kiša je dešť. — Komparativi imadu nastavke -ší: slavněji je slavnější, crnji je černější, skuplji je dražší.

4. Vježba.

Češki glagoli imadu u presentu razne nastavke: 1. **jsem**, **jesam**; 2. **nesu**, **nosim**; 3. **piji**, **pijem**; 4. **honím**, **gonim**; 5. **volám**, **zovem**; 6. **sháním**, **zganjam**, **tražim**.

1. *jsem* smo već imali;

2. *nesu*, *neseš*, *nese*, *neseme*, *nesete*, *nesou*;

3. *piji*, *piješ*, *pije*, *pijeme*, *pijete*, *pijí*;

4. *honím*, *honíš*, *honí*, *honíme*, *honíte*, *honí*;

5. *volám*, *voláš*, *volá*, *voláme*, *voláte*, *volaji*;

6. *sháním*, *sháníš*, *shání*, *sháníme*, *sháníte*, *shanějí*.

Sprežite: *hodlám* (namjeravam), *beru* (berem), *píši* (pišem), *myslím* (mislim), *umím* (znam).

Imate li sat?

Koliko je sati?

Biće još rano.

Biće već dockan.

Sedam i pů je.

Deset manje četvrt.

Sedam i četvrt.

Máte hodinky?

Kolik je hodin?

Bude ještě časně.

Bude už pozdě.

Je půl osmé.

Tři čtvrti na deset.

Čtvrt na osm.

U tri sata moram kod kuće da budem!	O třech hodinách musím býti doma.
Čekaću te ravno do četiri sata.	Počkám na tě zrovna do čtyř hodin.
Najduže do pet sati.	Nejdéle do pěti hodin.
Za tri minuta biće jedana-jest sati.	Za tři minuty bude jedenáct hodin.
Moj sat stoji.	Moje hodinky stojí.
Koliko vam je godina, gospodine?	Kolik je vám let, pane?
Meni je četrdeset godina.	Je mně čtyřicet let.
Koliko je godina vašoj sestri?	Kolik let je vaší sestře?
Ona nije mnogo mlađa od vas.	Není mnohem mladší než vy.
Izgleda mlađi nego što je (on).	Vyhlíží mladší než je.
Biće mu skoro osamdeset godina.	Bude mu brzo osmdesát let.
Koliko je godina vašem najmlađem sinu?	Kolik let jest vašemu najmladšímu synu?
Još mu nema deset godina.	Ještě mu není deset let.
Ja sam mnogo stariji.	Já jsem mnohem starší.
Kako ste?	Jak se máte?
Hvala bogu, dobro.	Chvála bohu dobře.

Na pitanje: *koliko je sati?* odgovara se glavnim brojevima: *jedna hodina, pět hodin.*

Dijelovi sata se ne pribrajaju k prošlom satu kao kod nas, nego se označuje vremeniti smjer: deset hodin, čtvrt na jedenáct, půl jedenácté (hodiny!), tři čtvrtě na jedenáct itd.

5. Vježba.

Pisati je psáti. Ja ću pisati je já budu psáti, ty budeš psáti, on bude psáti, my budeme psáti, vy budete psáti, oni budou psáti.

Šta vam radi brat?	Co dělá váš bratr?
Nisam ga već odavno vidio.	Už jsem ho dávno neviděl.
Kako vaša gospođa žena?	Jak se má vaše pani manželka?
Nešto joj nije dobro.	Je jí nějak nedobře.
Šta joj je?	Co je jí?
Ne znam ni sam šta joj je.	Ani sám nevím, co jí je.
Ne bojte se, biće bolje.	Nebojte se, bude lépe.
Bio sam opasno bolestan.	Byl jsem nebezpečně nemocen.
Čuo sam, da ste bili bolesni.	Slyšel jsem, že jste byl nemocen.
Jeste li imali vješta liječnika?	Měl jste dobrého lékaře?
Jedva mogu da govorim.	Mohu sotva mluvit.
Prija li Vam jelo?	Máte chuť k jídlu?
Prija, mnogo jedem.	Mám, jím mnoho.
Dobro jutro.	Dobré jitro.
Kako ste spavali?	Jak jste se vyspal?
Dobro sam spavao.	Dobře jsem se vyspal.
Spavate li obično dobro?	Spíte obvykle dobře?
Spavam svagda vrlo dobro.	Spím vždy velmi dobře.
Dokle ste spavali?	Jak dlouho (dokud) jste spal?
Spavao sam do osam sati.	Spal jsem do osmi hodin.
Jeste li pospani?	Jste ospalý?

Vrlo sam pospan.
Nisam ni malo pospan.
Kad ćete leći?
Danas ću dockan leći.

Jsem velmi ospalý.
Nejsem ani dost málo ospalý.
Kdy lehnete?
Dnes lehnu (půjdu spat)
pozdě.

Čeh ne uporablja nikada treći padež osobne zamjenice mjesto zamjenice posvojne, te prema tomu kaže: *co dělá váš bratr* mjesto našeg *što vam radi brat*.

Leći ću Čeh kaže *lehnu*, jer je to svršeni glagol, kôji tvori budući čas prema pravilu koje smo već u 2. vježbi spomenuli. — *Spal* *jsem* *do osmi hodin*, Čeh dakle ne kaže *spavao sam do osam sati* nego *do osmog sata*.

6. Vježba.

Prošlo vrijeme od *nésti* (nositi) glasi

ja	jsem	nesl	my	jsme	nesli
ty	jsi	nesl	vy	jste	nesli
on	nesl		oni	nesli	

Sprežite: *pil* *jsem* (*pio sam*), *honil* *jsem* (*gonio sam*); dalje *pila* *jsem*, *pily* *jsme* (*pile smo*).

Na selu se rano ljega.	Na venkově se časně lehá.
Nisam svu noć oka zatvorio.	Nezavřel jsem celou noc oka.
Idi, probudi ga.	Jdi, probuď ho.
Tko vas je probudio?	Kdo vás probudil?
Jeste li ga probudili?	Probudil jste ho?
Probudio sam ga.	Probudil jsem ho.
Ne mogu da ga probudim.	Nemohu ho probuditi.
Nije ga nitko probudio.	Nikdo ho neprobudil.

Probudite me za dva sata.
Sam sam se probudio.
Probudio sam se u šest
sati.

Sutra ću se rano probuditi.
Sutra moram rano ustati.
Kad ćete ustati?
Odmah ću ustati.
Danas sam rano ustao.
Zašto ste tako dockan ustali?
Pomozite mi, da ustanem.
Ustajte i obucite se.
Odmah ću se obući.
Gdje mi je štap?
Donesi mi čiste vode.
Odmah ću se umiti.
Odmah ću biti gotov.
Koji ćete šešir uzeti danas?

Probudte mně za dvě hodiny.
Sám jsem se probudil.
Probudil jsem se o šesti
hodinách.

Zítřka se časně probudím.
Zítřka musím časně vstáti.
Kdy vstanete?
Hned vstanu.
Dnes jsem časně vstal.
Proč jste vstal tak pozdě?
Pomozte mi vstáti.
Vstaňte a oblečte se.
Hned se obleknu.
Kde je má hůl?
Dones mi čisté vody.
Hned se umyj.
Hned budu hotov.
Který klobuk dnes vezmete?

7. Vježba.

Niječni oblik prošlog vremena od *nésti* glasi

<i>ja</i>	<i>jsem</i>	<i>nenesl</i>	ili	<i>nenesl</i>	<i>jsem</i>
<i>ty</i>	<i>jsi</i>	<i>nenesl</i>	ili	<i>nenesl's</i>	
<i>on</i>	<i>nenesl</i>		ili	<i>nenesl</i>	
<i>my</i>	<i>jsme</i>	<i>nenesli</i>	ili	<i>nenesli</i>	<i>jsme</i>
<i>vy</i>	<i>jste</i>	<i>nenesli</i>	ili	<i>nenesli</i>	<i>jste</i>
<i>oni</i>	<i>nenesli</i>		ili	<i>nenesli</i>	

Imate lijep ukus.
Odmah će doći.

Máte pěkný (dobrý) vkus.
Hned přijde.

Možemo li doručkovati?	Můžeme snídati?
Odmah ćete doručkovati.	Hned budete snídati.
Gladan sam.	Jsem hladov.
Hoću da doručkujem.	Chci snídati.
Donesite mi doručak.	Přineste mi snídani.
Doručak je gořov.	Snídani je hotovo.
Šta hoćete da doručkujete?	Co chcete snídati?
Što god imate.	Co (koli) máte.
Hoćete li kave?	Chcete kávy?
Donesite mi kave sa še- ćerom.	Doneste mně kávy s cu- krem.
Sinoć sam malo jeo.	Včera večer jsem málo jedl.
Šta imate za doručak?	Co máte k snídani?
Imamo kave i mlijeka.	Máme kávu a mléko.
Dajte mi čašu mlijeka.	Dejte mně sklenici mléka.
Jeste li već doručkovali?	Snídal jste už?
Doručkujte s nama.	Snídejte s námi.
Hoćete li ruskoga čaja?	Chcete ruského čaje?
Hoćete li bijelog ili crnog hljeba.	Chcete bílého anebo čer- ného chleba?
Dajte mi crnog.	Dejte mi černého.
Donesite mi tursku kavu.	Doneste mně tureckou kávu.
Odmah ću vas poslužiti.	Hned vám posloužím.
Šta ćete piti?	Co budete píti?
Ja svagda pijem bijelu kavu.	Já piji vždy bílou kávu.

8. Vježba.

Psal jsem?	psali jsme?
psal's?	psali jste?
psal?	psali?

Nisam znao, da je to dobro.	Nevěděl jsem, že je to dobré.
Vaša je káva slabá.	Vaše káva je slabá.
Šta ste mi to dali?	Co jste mně to dali?
Nemamo druge.	Nemáme jiné.
Ovo je vrlo dobar skorup (kajmak).	To je velmi dobrá smetana.
Kava nije slatka.	Káva není sladká.
Kava je suviše vruća.	Káva je příliš horká.
Je li već podne?	Je už poledne?
Kad ćemo ručati?	Kdy budeme obědvati?
Hajdmo da ručamo.	Pojdme obědvati!
Još je rano za ručak	Ještě je časně k obědu.
Ja sam baš sada doruč- kovao.	Já jsem právě (= baš) nyní snídal.
Ja još nisam gladan.	Nejsem ještě hladov.
Ručajte sa mnom.	Obědvajte se mnou.
Budite mi gost.	Buďte mým hostem.
Ručak je gotov.	Oběd je hotov.
Bićete zadovoljni.	Budete spokojeni.
Ovaj će gospodin ručati sa mnom.	Tento pán bude obědvati se mnou.
Dobar tek!	Dobré chutnání!
Šta ćete piti?	Co budete píti?
Najprije piva pa onda vina.	Napřed pivo a potom víno.
Donesite mi čašu piva.	Doneste mi sklenici piva.
Izvolite sjesti.	Račte se posaditi (sednouti).

Pazite na red riječi: *vaša je káva slaba se u češkom jeziku ne kaže, nego vaše káva je slabá. Isto tako: staro je víno bolje, staré víno je lepší; ove su cipele široke, tyto střevíce jsou široké; to mi se ne sviđa,*

to se mi nelíbí; koji ćete šešir uzeti? který klobouk vezmete?

9. Vježba.

Sravnávajíte:

1. imenice

	<i>naše</i>	<i>s</i>	<i>českým</i>
I.			
1. jelen	jeleni	jelen	jeleni
2. jelena	jelena	jelena	jelenů
3. jelenu	jelenima	jelenu	jelenům
4. jelena	jelene	jelena	jeleny
5. jelene	jeleni	jelene	jeleni
6. jelenu	jelenima	jelenu	jelenech
7. jelenom	jelenima	jelenem	jeleny
II.			
1. žena	žena	žena	ženy
2. žene	žene	ženy	žen
3. ženi	ženama	ženě	ženám
4. ženu	žene	ženu	ženy
5. ženo	žene	ženo	ženy
6. ženi	ženama	ženě	ženách
7. ženom	ženama	ženou	ženami
III.			
1. kost	kosti	kost	kosti
2. kosti	kosti	kosti	kostí
3. kosti	kostima	kosti	kostem
4. kost	kosti	kost	kosti
5. kosti	kosti	kosti	kosti
6. kosti	kostima	kosti	kostech
7. košću(i)	kostima	kostí	kostmi

IV. 1. slovo	slova	slovo	slova
2. slova	slova	slova	slov
3. slovu	slovima	slovu	slovům
4. slovo	slova	slovo	slova
5. slovo	slova	slovo	slova
6. slovu	slovima	slově	slovech
7. slovom	slovima	slovem	slovy

2. Pridjevi.

muški rod

1. zdravi	zdravi	zdravý	zdraví
2. zdravoga	zdravih	zdravého	zdravých
3. zdravom	zdravim	zdravému	zdravým
4. zdravog (-i)	zdrave	zdravého (-ý)	zdravé
5. zdravi	zdravi	zdravý	zdraví(é)
6. zdravom	zdravim	zdravém	zdravých
7. zdravim	zdravim	zdravým	zdravými

ženski rod

1. zdrava	zdrave	zdravá	zdravé
2. zdrave	zdravih	zdravé	zdravých
3. zdravoj	zdravim	zdravé	zdravým
4. zdravu	zdrave	zdravou	zdravé
5. zdrava	zdrave	zdravá	zdravé
6. zdravoj	zdravim	zdravé	zdravých
7. zdravom	zdravim	zdravou	zdravými

srednji rod

1. zdravo	zdrava	zdravé	zdravá
2. zdravog	zdravih	zdravého	zdravých
3. zdravom	zdravim	zdravému	zdravým

4. zdravo	zdrava	zdravé	zdravá
5. zdravo	zdrava	zdravé	zdravá
6. zdravom	zdravima	zdravém	zdravých
7. zdravim	zdravima	zdravým	zdravými

Sklanjajte: zdravý druh (zdravi drug), zdravá žena.

Kakvo ćemo vino piti?	Jaké víno budeme pítí?
Ja obično pijem bijeloga.	Já piji obyčejně bílé.
Staro je vino bolje.	Staré víno je lepší.
Donesite nam jednu bocu bijelog i jednu bocu crnog vina.	Doneste nám jednu láhev bílého a jednu červeného (černého) vína.
Imate li dobra vina?	Máte dobrá vína?
Kakve čorbe imate?	Jakou polévku máte?
Imamo dobre goveđe čorbe.	Máme dobrou hovězí polévku
Donesite jedovnik.	Přineste jídelní list.
Ovo je dobra čorba.	To je dobrá polévka.
Kakva je govedina?	Jaké je hovězí maso?
Meso je mekano.	Maso je měkké.
Vrlo je masno.	Je velmi tučné.
Što pijete tako malo?	Proč pijete tak málo?
Ja obično vrlo malo pijem.	Já piji obyčejně velmi málo.
Danas morate više piti.	Dnes musíte více pítí.
Ne mogu, opiću se.	Nemohu, opiji se.
Gdje vam je sirće i zetin?	Kde máte ocet a olej?
Odmah ću donijeti.	Hned donesu.
Šta ćemo još jesti?	Co budeme ještě jísti?
Jeo bih malo voća.	Jedl bych trochu ovoce.
To je vrlo lijepo voće.	To je velmi pěkné ovoce.
Ja rado jedem svako voće.	Já jím rád každé ovoce.
Ova je kruška nezrela.	Tato hruška je nezralá.

10. Vježba.

Njegov, njegova, njegovo je jeho; njezin, njezina, njezino je její; njihov, njihova, njihovo je jejich. — Můj je moj, tvůj je tvoj; náš je náš; váš je váš; tvá je tvoja.

Gdje ćemo danas večerati?	Kde budeme dnes večeřeti?
Gdje hoćete.	Kde chcete.
Moj prijatelj me je pozvao na večeru.	Můj přítel mne pozval na večeři.
Hoćeteli kod njega večerati?	Budete u něho večeřeti?
Ja sam već večerao.	Já jsem už večeřel.
Ne ću večerati.	Nebudu večeřeti.
Šta učite?	Čemu se učíte?
Učite li francuski?	Učíte se francouzsky?
Ne učim francuski.	Neučím se francouzsky.
Šta učite u školi?	Čemu se učíte ve škole?
Učimo grčki i latinski.	Učíme se řecky a latinský.
Jeste li učili crtati (risati)?	Učil jste se kresliti?
Nisam nikad učio crtati.	Neučil jsem se nikdy kresliti.
Zašto ne učite?	Proč se neučíte?
Učio bih, ali nemam učitelja.	Učil bych se, ale nemám učitele.
Lako ćete naći učitelja.	Učitele lahko (snadno) nađete.
Šta to čitate?	Co to čtete?
Čitam novine.	Čtu noviny.
Jesu li to političke novine, što čitate?	Jsou to politické noviny, které čtete?
Ne čitajte tako mnogo.	Nečtěte tak mnoho (tolik).
Čitajte na glas.	Čtěte nahlas.
Vi veoma brzo čitate.	Vy čtete velmi rychle.

Čítajte polako.
Ne mogu da čitam.

Čtěte pomalu.
Nemohu čísti.

11. Vježba.

Sprežite rečenicu *nečetl jsem nic* (nijesam ništa čitao), *nečetl jsi nic* itd.

Mogu je mohu. Komad je kus.

Mohu, můžeš, může, můžeme, můžete, mohou.

Sprežite: *nemohu čísti, nemůžeš čísti* itd.

Rečenicu: *to je má věc* (to je moja stvar) promijenite na: to je tvoja stvar, to je njegova stvar, to je njezina stvar, to je njihova stvar.

Sprežite: koupil jsem dvacet šest kusů, koupil jsi itd.

Znate li pisati ćirilicom?	Umíte psát cyrilikou?
Gdje vam je pero?	Kde je vaše péro?
Donesite hartije za pisanje.	Doneste psacího papíru.
Ovim se perom dobro piše.	Tímto pérem se dobře píše.
Ova su pera tvrda.	Tato péra jsou tvrdá
Ovo je pero odviše ostro.	Toto péro je příliš ostré.
To su zgodna pera.	To jsou praktická péra.
Ovim perom ne mogu da pišem lijepo.	Tímto pérem nemohu dobře psáti.
Koliko araka trebate?	Kolik archů potřebujete?
Dajte mi samo jedan arak.	Dejte mně jenom jeden arch
To su veliki arci.	To jsou velké archy.
Dosta je i pů arka.	Dost je i půl archu.
Kome pišete pismo?	Komu píšete list?
Pišem mome ocu.	Píši svému otcí.

Jesi li već napisao pismo?	Napsals už list? (psaní)
Još nisam gotov.	Ještě nejsem hotov.
Odmah ću biti gotov.	Hned budu hotov.
Kad ste pisali vašemu bratu?	Kdy jste psal svému bratrovi?
Pisao sam mu prekjuče.	Psal jsem mu předevčirem.
Šta ti radi otac?	Co dělá tvůj otec?
Ima mnogo da piše.	Má mnoho (co) psáti.
Primio sam vaš odgovor.	Obdržel jsem vaši odpověď.
Kad ste primili moj odgovor?	Kdy jste obdržel mou odpověď.
Jeste li dobili odgovor na vaše pismo?	Dostal jste odpověď na váš list?
Nisam dobio nikakovog odgovora.	Nedostal jsem žádné odpovědi.

12. Vježba.

Sprežite rečenicu: *Ještě nejsem hotový* (još nijesam gotov); dalje rečenicu: *ještě nejsem hotová* (još nijesam gotova).

Dalje sprežite rečenicu: *Nedostal jsem žádné odpovědi*, nijesam dobio nikakovog odgovora, te rečenicu: *nebyl jsem u nikoho*, nijesam bio ni kod koga.

U češkom jeziku se *ni* od neodređenih zamjenica *nikoji, nitko* itd. nikada ne rastavlja.

Vi imate lijep rukopis.	Máte pěkný rukopis.
Moj rukopis nije lijep.	Můj rukopis není pěkný.
Zašto pišete tako rđavo?	Proč píšete tak špatně?
Zašto mi niste pisali o tome?	Proč jste mně o tom nepsal?
O tome vam nisam mogao pisati.	O tom jsem vám nemohl psáti.

Pište mu o tom.   Pište mu o tom.
 Jeste li dobro napisali naslov?   Napsal jste dobře adresu?
 Znáte li dobro brojiti?   Umíte dobře počítati?
 Brojite do dvadeset.   Počítejte do dvaceti.
 Dodate za osam dana.   Přijďte za osm dní.
 Prošlo je mjesec dana.   Minul měsíc (dní).
 Posjetite me za dva dana.   Navštivte mne za dva dni.
 Ostaće kod mene šest do   Zůstane u mne šest až sedm
 sedam dana.   dní.
 Mjesec ima čas trideset dana,   Měsíc má jednu třicet,
 čas trideset i jedan dan.   jednu jedenatřicet dní.
 To je već peti put, kako   To je už po páté, co ne-
 ne držíte riječi.   držíte slova.
 Vaš račun iznosi dvije sto   Váš účet činí (vynáší) dvě
 pedeset i pet dinara.   stě padesát pět dinarů.
 Sad ću vam platiti polo-   Nyní vám zaplatím polovici
 vicu a drugu polovicu   a druhou polovici za půl
 za pola godine.   roku.
 Šta stoji tucet od toga?   Co stoji toho tucet?
 Dajte mi pola tuceta.   Dejte mi půl tuctu.
 Koliko to iznosi?   Kolik to dělá?
 Iznosi nekih hiljadu i pet   Dělá to nějakých tisíc pět
 stotina franaka.   set franků.
 Nemam toliko uza se.   Nemám tolik u sebe.
 Kako to računate?   Jak to počítáte?
 Dobro sam računao.   Dobře jsem počítal.
 Izračunajte mi ovo.   Vypočítejte mi toto.

13. Vježba.

Brojite: jedan, dva, tri, čtyři, pět, šest, sedm, osm, devět, deset;

11—19

jedenáct, dvanáct, třináct, čtrnáct, patnáct, šestnáct, sedmáct, osmnáct, devatenáct;

20—100

dvacet, dvacet jeden (jedenadvacet), třicet, čtyřicet, padesát, šedesát, sedmdesát, osmdesát, devadesát, sto;

100—1000

sto, dvě stě, tři sta, čtyři sta, pět set, šest set, sedm set, osm set, devět set, tisíc.

Tisíc, hiljada je, muškoga roda.

Brojite brojeve između desetica i između stotina!

Koliko je šezdeset i sedamdeset?	Kolik je šedesát a sedmdesát?
Šezdeset i sedamdeset iznosi sto i trideset.	Šedesát a sedmdesát dělá sto třicet.
Koliko je pet puta osam?	Kolik je pětkrát osm?
Pet puta osam je četrdeset.	Pětkrát osm je čtyřicet.
Šta to radite?	Co to děláte?
Radim kao obično svoj posao.	Dělám jako obvykle svou práci.
Šta vam radi brat?	Co dělá váš bratr?
Ne radi ništa.	Nedělá nic.
Radim danju i noću.	Pracuji dnem i nocí.
Koliko sati radite na dan?	Kolik hodin pracujete denně?
Katkad po deset sati, a katkad manje.	Někdy deset hodin a někdy méně.
Ne mogu da radim.	Nemohu pracovat.
Što da radim?	Co mám dělati?
Šta ste to uradili? Marko!	Co jste to udělal? Marko!

Nisam dobro uradio. Neudělal jsem dobře.
 Kakva posla imate? Jakou práci máte?
 Ne znam gdje mi je glava. Nevím, kde mi hlava stojí.
 Ima li tu u blizini krojač? Je tu na blízku krejčí?
 Ima jedan, koji lijepo i jeftino radi. Je tu jedan, který pracuje pěkně a lacino.
 Uzmite mi mjeru za odijelo. Vezměte mi míru na oblek.
 Želite li po najnovijoj modi? Přejete si podle nejnovější mody?
 Tako, kako se sada nosi. Tak, jak se nyní nosí.
 Od kakve tkanine želite? Z jaké látky si přejete?
 Ovo je izvrsna tkanina. To je výborná látka.
 Da li vam se sviđa ovaj oblik? Líbí se vám tato forma?
 To mi se ne sviđa. To se mi nelíbí.

14. Vježba.

Dne se upotrebljava i u češkom jeziku. Dan, mjesec i godina se izražavaju genitivom: dne 1./1. 1918. god. = *dne prvního ledna tisícátého devětstého osmnáctého roku*. U češkom jeziku se dakle sklanjaju pojedini sastavni dijelovi složenih brojeva!

Na pitanje „kada“? se odgovara s *v*: *v pátek, v květnu, v druhém století, v pět hodin.*

Okolo dva sata se kaže *kolem druhé hodiny*, ali *tekou dvaju sati* se kaže *během dvou hodin*.

Dopoledne = prije podne, *odpoledne* = po podne, *př. Chr.* = prije Isusa, *po Chr.* = poslije Isusa.

Prije tri godine se kaže *před třemi léty*; *poslije četiri godine* se kaže *po čtyřech letech*.

Dobro jutro, gospodine, Dobré jitro, pane, donesl donio sam vam cipele, jsem vám střevíce.
 Hoćete li ih odmah obući? Chcete je hned obouti?
 Ove su cipele tijesne. Tyto střevíce jsou úzké.
 Ove su cipele kratke. Tyto střevíce jsou krátké.
 Kakva je to koža? Jaká je to kůže?
 Koža je meka i trajna. Kůže je měkká a trvanlivá.
 Ove su cipele široke. Tyto botky jsou široké.
 Trebate li nove čizme? Potřebujete nové boty?
 Trebam za zimu par čizama. Potřebuji na zimu pár bot.
 Kad će biti gotove čizme? Kdy budou hotovy boty?
 Donešću vam ih za četrnaest dana. Donesu vám je za čtrnáct dní.
 A šta će stajati? A co budou státi?
 Stojе stotinu dinara. Stojí sto dinárů.
 Imate li ovdje kakvog do- Máte tu nějakého dobrého brog stolara? stolaře? (truhláře)
 Ovaj ovdje lijepo radi. Ten zde pracuje pěkně.
 Dobro jutro! Je li kod Dobré jitro! Je mistr do- kuće majstor? ma?
 Kod kuće je, izvolite unutra. Je doma, raćte dál (dovnitř).
 Šta zapovijedate gospodine? Co poručíte, pane?
 Treba mi nekoliko drvenih Potřebuji několik dřevě- stolic. ných stolic.
 Koliko stolica želite? Kolik stolic si přejete?
 Pola tuceta. Šest komada. Půl tuctu. Šest kusů.
 Trebate li kapare? Potřebujete závdavek?
 Kapara nije nužna. Závdavku není třeba.
 Dodíte sutra k meni. Přijďte ke mně zítra.
 Ova se vrata ne zatvaraju Tyto dvěře se dobře neza- dobro. vírají.

Zatvoriti je zavřítí a zatvarati je zavíratí. Isto tako letěti: lítati, skákati: skočiti itd.

15. Vježba.

S ní jsem dobře znám = s njom sam dobro poznat.
Iz ove rečenice načinite druge: *s tobom, s vama, s njima sam dobro poznat.*

Dalje iz rečenice *byl jsem včera u něho = bio sam jučer kod njega*, načinite rečenice: *bio sam jučer kod nje, kod tebe, kod vas, kod njih.*

Ve městě se mnoho mluví o mně = u gradu se mnogo govori o meni. Iz ove rečenice načinite rečenice *o tebi, o njoj, o nama, o vama, o njima se u gradu mnogo govori.*

Što zapovijedate gospodo.	Co poroučíte, paní?
Treba mi pola tuceta muških košulja.	Potřebuji půl tuctu mužských košil.
Od platna ili šifona?	Z plátna nebo ze šifonu?
Od dobra i jaka platna.	Z dobrého a pevného plátna.
Evo sam donijela mjeru.	Tu jsem donesla míru.
Šijete li na šivačoj mašini ili rukom?	Šijete na šicím stroji či rukou?
Nešto na šivačoj mašini, nešto rukom.	Něco na šicím stroji, něco rukou.
Ovaj mi se rad (posao) vrlo sviđa.	Tato práce se mně velmi líbí.
Ove košulje možete dugo nositi.	Tyto košile můžete dlouho nositi.
Za čtrnaest dana dobićete sve.	Za čtrnáct dní dostanete všecko.

Pošaljite mi jednu pralju koja lijepo pere.	Pošlete mi prادلenu, která pěkně pere.
Umijete li lijepo da perete?	Umíte hezky práti?
Ja perem samo fino rublje.	Já peru jenom jemné prádlo.
Pošto perete?	Jak draho perete?
Košulje po dvadeset para.	Košile po dvaceti para.
Pošaljite mi račun.	Pošlete mně účet.
Zovite jednoga vještoga liječnika.	Zavolejte zkušeného lékaře.
Nešto mi nije dobro.	Není mi jaksi dobře.
Jedva stojim na nogama.	Sotva stojím na nohou.
Možete li da spavate?	Můžete spáti?
Ne mogu da spavam.	Nemohu spáti.
Već dva dana, kako nisam ništa jeo.	Už dva dni, co jsem nic nejedl.
Imam užasnu glavobolju.	Mám hrozné bolení hlavy.
Pokažite mi jezik.	Ukažte mi jazyk.
Prepisaću vam neku ljekariju.	Předepíši vám nějaký lék.

16. Vježba.

Češki jezik nema ni aorista ni imperfekta. Moramo dakle u češkom jeziku ova vremena nadoknaditi s perfektom svršenog i s perfektom trajnog glagola.

Padoše na koljena i ljubljahu mu ruke prevest ćemo dakle: *padli na kolena a líbali mu ruce.* *Pasti* je svršen a *ljubiti* trajan glagol.

Hodite ovamo.	Pojďte sem.
Hodi amo.	Pojď sem.
Idi tamo.	Jdi tam.

Hodite za mnom.	Pojďte se mnou (za mnou).
Otvorite vrata.	Otevřete dvéře.
Otvorite prozor.	Otevřete okno.
Zatvorite vrata.	Zavřete dvéře.
Pričekaňte malko.	Počkejte trochu.
Pazite.	Dejte pozor.
Nastavite. Produžite.	Pokračujte.
Ustajte.	Vstaňte.
Lagano, ne žurite se.	Pomalu, nespěchejte.
Ne vjerujte mu.	Nevěřte mu.
Kažite mu to.	Řekněte mu to.
Budite mirni.	Buďte ticho.
Kaži istinu.	Pověz pravdu.
Ulazite. Uđite.	Vejďte.
Odgovorite što vas pitam.	Odpovězte, co se vás ptám.

17. Vježba.

Komparativ se tvori tako, da se korjenu pridjeva pridade nastavak *-ši*, *-ější* ili *-ejši*:

mlađi je *mladši*, stariji je *starši*, bjelji je *bělejší*, crniji je *černější*, gušći je *hustši*, duži je *delši* itd.

Superlativ se pako tvori tako, da se pred komparativ stavlja *nej-*. dakle *nejčernější*, *nejhustši* itd.

Zovi mehandžiju.	Zavolej hospodského.
Recite mu, neka dođe amo.	Řekněte mu, ať sem přijde.
Probudite me rano.	Vzbudte mne časně.
Probudi me u četiri sata.	Vzbud mne o čtvrté hodině.
Daj mi čašu vode.	Dej mi sklenici vody.

Ne spavajte.
Ne laži.

Nespěte.
Nelži.

DRUGI ODSJEK.

I. Imenice. — Podstatné jméno.

A. Rod. — Opća pravila.

1. Muškoga roda su:

a) sve imenice koje svršuju na *h*, *ch*, *k* i *r* na pr. *bratr* brat, *hoch* dečko, *drak* zmaj, *vrah* ubojica¹⁾; *roh* rog, *strach* strah, *krok* korak, *kopr* kopar²⁾;

b) sve imenice koje svršuju na drugi suglasnik, te imadu u genitivu nastavak *-a* ili *-u*, dotično *l*;

c) muška imena koja svršuju na *-a*, kao *Svoboda*, *Žižka* itd.

d) muška imena koja svršuju na *-o*, kao *Volko*, *Sluněčko* itd.

e) imenice na *-a*, po smislu muške: *sluha*, *vladyka* (sluga, vladika).

2. Ženskoga roda su:

a) sve imenice koje svršuju na *-a*³⁾ (osim pod 1e uvedenih muških imena);

b) sve imenice koje svršuju na *-st*, *-ast*, *-est*, *-ist* i *-ost* osim: *břest* brijest, *chřest* zvekot, *křest* krst, *mest* mošt, *šelest* šuštanje, *chrast* hrast, *plást* sat (med), *host*

¹⁾ znače nešto živo, te imadu u genitivu nastavak *-a*.

²⁾ znače nešto neživo, te imadu u genitivu nastavak *-u*.

³⁾ imadu u genitivu *-y*.

gost, most most, rost rast (te riječi istog korjena: *růst* rast, *zrůst* izrast, *odrost* odrast, *dorost* podmladak, *výrost* izrast itd.), *list* list, *píst* pestič, *prst* prst, *půst* post, *šust* šuškanje, *masopust* poklade;

c) imenice na -e i -ě, koje nemaju u genitivu nastavak -ete ili -ěte, nego -e ili -ě;

d) imenice na razne suglasnike, koje imaju u genitivu nastavak -i i -e.

3. Srednjega roda su:

a) sve imenice koje svršuju na -o, osim pod 1d uvedenih muških imenica;

b) sve imenice koje svršuju na -e ili -ě, te imaju u genitivu nastavak -ete, -ěte ili -ene, na pr. *štěně*, *štěněte* štěně, *holoubě*, *holouběte* golubič, *ptáče*, *ptáčete* ptičica, *house*, *housete* guščica, *těmě*, *temene* tjeme, *slmě*, *semene* sjeme;

c) neke zbirne imenice na -a: *vrata* (kapija), *kamna* (peč) itd.

d) tuđe imenice na -ma: dogma, thema, drama;

e) riječi koje se ne sklanjaju, a služe za imenicu: to „já“, malé „a“, jedno „b“, žádné „ale“ (taj „ja“, mali „a“, jedan „b“, nikakov „ali“).

B. Sklonidba. — Skloňování.

Imenice mužskoga roda.

1. Koje svršuju na tvrde suglasnike *h*, *ch*, *k*, *r*, *n*, *d*, *t* ili srednje suglasnike *b*, *f*, *l*, *m*, *p*, *s*, *v*, *z*¹⁾,

¹⁾ Osim nekih na -l. Vidi str. 44., ⁵⁾ i str. 45., ²⁾.

a) te znače nešto živo sklanjaju se kao *had* zmija:

	jednina:	množina:
nom.	had	had -i ¹⁾ (-ové ⁵⁾ , -ě ⁶⁾)
gen.	had -a	had -ů (-ův)
dat.	had -u ²⁾ ili had -ovi ²⁾	had -ům
ak.	had -a	had -y
vok.	had -e! ³⁾	had -i! ¹⁾ (-ové)
prep.	had -u ²⁾ ili had -ovi ²⁾	had -ech (ích) ⁴⁾
instr.	had -em	had -y

b) ako znače nešto neživo sklanjaju se kao *hrad* (grad, gradina).

	jednina	množina
nom.	hrad	hrad -y (-ové) ⁷⁾

¹⁾ Pred tím *i* se mijenja: *h* u *z*, *ch* u *š*, *k* u *c* i *r* u *ř*, na pr. *koželuh*, *koželuzi* (kožar), *hoch*, *hoši* (dečko), *pták*, *ptáci* (ptica), *kapr*, *kapři* (šaran).

²⁾ *Bůh*, *Duch svatý* i *člověk* imaju samo *Bohu*, *Duchu* i *člověku*, inače može biti -u ili -ovi.

³⁾ *Syn* ima *synu!* — *Jan* (Ivan) ima *Jene!*

⁴⁾ Nastavak -ích imaju obično imenice na -h, *ch*, *k*. Ova slova se onda mijenjaju u *z*, *š*, *c*, na pr. *vrah* — na *vrazích* (na ubojicama), *hoch* — *při hoších* (pri dječacima), *drak* — o *dracích* (o zmajevima).

⁵⁾ Nastavak -ové imaju obično jednosložne imenice: *syn* — *synové*, pa onda imenice na -ek: *Řek* — *Řekové* (Grci).

⁶⁾ Nastavak -é imaju imenice *anděl*, *židé*, *sousedé*, *manželé* i sve imenice na -an; *Pražané*, *vesničané* (seljani), *Požezané* (Požezanin) itd.

⁷⁾ Nastavak -ové upotrebljuje se tek iznimno i to kod personificiranja neživih bića.

gen.	hrad -u ¹⁾	hrad -ů (-ův)
dat.	hrad -u	hrad -ům
ak.	hrad	hrad -y
vok.	hrad -e	hrad -y! (-ové)
prep.	hrad -ě (-u) ²⁾	hrad -ech (-ích) ³⁾ , (-ach) ⁴⁾
instr.	hrad -em	hrad -y.

2. Kojе svršuju na meke suglasnike *c, č, d, j, ň, ř, š, ť, ž*, te neke na *-l*,

a) a znače nešto živo, sklanjaju se prema *muž* (muškarac, suprug)⁵⁾.

	jednina	množina
nom.	muž	muž -i (-é ⁶⁾ , -ové ⁷⁾
gen.	muž -e	muž -ů (-ův) ⁸⁾

¹⁾ Neke imenice imaju *-a*: *svět, světa; les, lesa* itd.

²⁾ Imenice na *-ek* i *-lk* imaju *-u*: *kostelík, v kosteliku; domeček, v domečku*.

³⁾ I ovdje imaju imenice na *-h, ch* i *k* obično nastavak *-ich*. *H, ch* i *k* se pretvara u *z, š, c* na pr. *roh — o rozích* (o rogovima), *mech — v meších* (u mahovinama), *potok — při potocích* (pri potocima).

⁴⁾ Riječ *sen* (san) te imenice na *-ček* imaju nastavak *-ách*: *ve snách* (u snu), *balíček — v balíčkách* (u omotičima) itd.

⁵⁾ Prema *muž* sklanjaju se imenice na *-l*: *čmel* (bumbar), *mol* (moljac) i *motýl* (leptir); dalje *soudce* (sudac), *strážce* (stražar) i *vůdce* (vođa); napokon imenice na *-tel*: *učitel* (učitelj) itd.

⁶⁾ Nastavak *-é* imaju neke imenice na *-el*: *ručitel — ručitelé* (jamac).

⁷⁾ Nastavak *-ové* imade većina jednosložnih imenica.

⁸⁾ Neke imenice nemaju nikakvog nastavka: *peníze — peněz* (novac); *tisíce — tisíc* (hiljada).

dat.	muž -i (-ovi)	muž -ům
ak.	muž -e	muž -e
vok.	muž -i! ¹⁾	muž -i! (-é, -ové)
prep.	muž -i (-ovi)	muž -ích
instr.	muž -em	muž -i (-mi)

b) ako znače nešto neživo, sklanjaju se prema *meč* (mač)²⁾.

	jednina	množina
nom.	meč	meč -e
gen.	meč -e	meč -ů (-ův)
dat.	meč -i	meč -ům
ak.	meč	meč -e
vok.	meč -i!	meč -e (-ové!)
prep.	meč -i	meč -ích
instr.	meč -em	meč -i (-mi)

Imenice ženskoga roda.

1. Kojе se svršuju na *-a* sklanjaju se kao: *ryba*³⁾ (riba).

	jednina	množina
nom.	ryb -a	ryb -y
gen.	ryb -y	ryb ⁴⁾

¹⁾ Imenice na *-c, -ec* i *-ce* imaju nastavak *-e*, dočim se *c* pretvara u *č*, na pr. *strýc — strýče* (stric), *kupec — kupče* (trgovac), *vůdce — vůdče* (vođa).

²⁾ Prema *meč* se sklanjaju imenice na *-l*: *cíl* (cilj), *jetel* (djetelina), *kašel* (kašalj), *koukol* (kukolj), *kužel* (čunj), *mandel* (krst snopová), *úľ* (pčelinjak), *uhel* (ugljen).

³⁾ Prema *ryba* se sklanjaju i zbirne imenice: *kalhoty* (hlače), *hodiny* (sati), *nůžky* (škare) itd.

⁴⁾ Neke imenice nemaju nastavka a neke tvore genitiv množine tako, da nastavak *-a* (iz nominativa) odbacuju i pred poslednji suglasnik umeću *-e*: *kočka, kočk, koček* (mačka).

dat.	ryb -ě ¹⁾	ryb -ám
ak.	ryb -u	ryb -y
vok.	ryb -o	ryb -y
prep.	ryb -ě ¹⁾	ryb -ách
instr.	ryb -ou	ryb -ami

2. Koje se svršuju na -ě ili -e sklanjaju se kao země (zemlja).

	jednina	množina
nom.	zem -ě (růž -e)	zem -ě (růže)
gen.	zem -ě	zem -í
dat.	zem -i	zem -ím
ak.	zem -i	zem -ě
vok.	zem -ě	zem -ě
prep.	zem -i	zem -ích
instr.	zem -í	zem -ěmi (růžemi)

3. Koje se svršuju na b, c, č, d, l, m, n, p, r, s, t, z sklanjaju se kao kost (kost).

nom.	kost	kost -i
gen.	kost -i	kost -í
dat.	kost -i	kost -em
ak.	kost	kost -i
vok.	kost -i	kost -i
prep.	kost -i	kost -ech
instr.	kost -í	kost -mi

¹⁾ Ovdje se mijenja h u z, ch u š, k u c i r u ř a od nastavka -ě postaje nastavak -a: noha — noze (noga), moucha — mouše (muha), louka — louce (livada), hora — hoře gora itd.

Muške imenice na -a, kao sluha, vladýka itd. imadu nastavak -ovi: komu? sluhovi itd.

4. Koje se svršuju na -el, -eň, -ev, j, š, št, v, ž sklanjaju se kao tvář (lice).

	jednina	množina
nom.	tvář (daň)	tvář -e (daně)
gen.	tvář -e (daně)	tvář -í
dat.	tvář -i	tvář -ím
ak.	tvář	tvář -e
vok.	tvář -i	tvář -e
prep.	tvář -i	tvář -ích
instr.	tvář -í	tvář -emi

Imenice srednjega roda.

1. Koje se svršuju na -o se sklanjaju kao: slovo (riječ)¹⁾

	jednina	množina
nom.	slov-o	slov-a
gen.	slov-a	slov ²⁾
dat.	slov-u	slov-ům
ak.	slov-o	slov-a
vok.	slov-o	slov-a

¹⁾ Kao slovo se sklanjaju i neka prezimena muškoga roda na -o, (na pr. Stýblo), imena zemalja: Chorvatsko, Rusko itd. i zbirne imenice na -a: vrata (kapija), kamna (peć) itd.

²⁾ Neke imenice ne imadu nastavka a neke odbacuju nastavak nominativa, te umeču pred posledni suglasnik -e: kamna, kamn, kamen (peć).

prep. slov-ě (-u) ¹⁾	slov-ích (ech) ²⁾
instr. slov-em	slov-y

2. Koje se svršuju na -e i -ě, a znače nešto živo, se sklanjaju prema *kníže* knez:³⁾

	jednina	množina
nom. kníž-e	(mládě)	kníž-ata
gen. kníž-ete ³⁾	(-ěte) ³⁾	kníž-at
dat. kníž-eti	(-ěti)	kníž-atům
ak. kníž-e(-ete)(-ě)		kníž-ata
vok. kníž-e	(-ě)	kníž-ata
prep. kníž-eti	(-ěti)	kníž-atech
instr. kníž-etem	(-ětem)	kníž-aty

3. Koje se svršuju na -e i -ě a znače nešto neživo, se sklanjaju prema *pole* (polje)

	jednina	množina
nom. pol-e		pol-e
gen. pol-e		pol í ⁴⁾
dat. pol-i		pol-ím

¹⁾ Nastavak -u imadu imenice zemaljâ. — *Ch* se mijenja u *š*, *k* u *c*, *sk* u *šp* a *r* u *ř*: *roucho* — rouše (odijelo), *mléko* — *mléce* (mlijeko), *vojsko* — *vojště* (vojska), *jaro* — *jaře* (proljeće).

²⁾ Nastavak -ech imadu imenice na *d*, *n* i *t* te neke na *l* i *r*: *jádro* — *jádrech* (jezgra, koštica), *kamna* — *kamnech*, *léto* — *letech* itd.

Nastavak — *ach* imadu imenice na -ko i čko: *kolečko* — *kolečkách* (tačke).

³⁾ Neke imenice imadu mjesto nastavka -ete i ěte nastavak -ene: *rámě*, *ramene* (rame).

⁴⁾ *Vejce* (jaje) imade u tom padežu *vajec*, a *plice* (pluća) ima *plíc*.

ak.	pol-e	pol-e
vok.	pol-e	pol-e
prep.	pol-i	pol-ích
instr.	pol-em	pol-í

4. Koje se svršuju na -í se sklanjaju kao *znamení* (znak)

	jednina	množina
nom. znamen-í		znamen-í
gen. znamen-í		znamen-í
dat. znamen-í		znamen-ím
ak. znamen-í		znamen-í
vok. znamen-í		znamen-í
prep. znamen-í		znamen-ích
instr. znamen-ím		znamen-ími

Najvažnije nepravilne sklonidbe.

1. Den (dan)	dni i dny	máti	mateře
2. dne	dní i dnů	mateře	mateří
3. dni ili dnu	dním i dnům	mateři	mateřím
4. den	dny	máteř	mateře
5. dne	dny	máti	mateře
6. dne i dni	dních i dnech	mateři	mateřích
7. dnem	dny	mateři	mateřemi

Kao *den* se sklanja *týden* (tjedan) a kao *máti* se sklanja *net'* ili *neteř* (nećakinja).

1. dítě (dijete)	děti	dcera	dcery
2. dítěte	dětí	dcery	dcer
3. dítěti	dětem	dceri	dcerám
4. dítě	děti	dceru	dcery

F. J. Matić: Češka vježbenica.

5. dítě	děti	dcero	dcery
6. dítěti	dětech	dceři	dcerách
7. dítětem	dětmi	dcerou	dcerami

Dual riječi *ruka, noha, oko, ucho*.

1. ruce	nohy	oči	uši
2. rukou	nohou	oči	uši
3. rukám	nohám	očím	uším
4. ruce	nohy	oči	uši
5. ruce	nohy	oči	uši
6. rukou	nohou	očích	uších
7. rukama	nohama	očima	ušima

Pojedini sačuvani oblici duala.

Dvě stě dvije stotine; *na kolenou* na koljenima, *na ramenou* na ramenima; *ramenama* ramenima.

II. Zamjenice. — Zájmena.

1. Osobne.

jedn.	1. já (ja)	ty (ti)	on (on)	ona	ono
	2. mne	tebe	jeho, ho	jí	jeho, ho
	3. mně, mi	tobě, ti	jemu, mu	jí	jemu, mu
	4. mne, mě	tebe, tě	jeho, ho, jej	jí	je
	5. —	ty	—	—	—
	6. mně	tobě	něm	ní	něm
	7. mnou	tebou	jím(ním ¹)	jí(ní ¹)jím(ním ¹)	

¹) Iza predloga *ním, ni, nimi*.

množ.	1. my	vy	oni ¹) ony ²)	ony	ona
	2. nás	vás	jich	jich	jich
	3. nám	vám	jim	jim	jim
	4. nás	vás	je	je	je
	5. —	vy	—	—	—
	6. nás	vás	nich	nich	nich
	7. námi	vámi	jimi(nimi ³)	jimi(nimi ³)	jimi(nimi ³)

2. Posvojne.

jedn.	1. můj (moj)	moje, má (moja)	moje, mé (moje)
	2. mého	mojí, mé	mého
	3. mému	mojí, mé	mému
	4. mého ¹ (můj ²)	moji, mou	moje, mé
	5. můj	moje, má	moje, mé
	6. mém	mojí, mé	mém
	7. mým	mojí, mou	mým

množ.	1. moji ¹) (mě, moje ²)	moje, má	moje, mé
	2. mých	mých	mých
	3. mým	mým	mým
	4. moje, mé	moje, má	moje, mé
	5. moji, mí	moje, má	moje, mé
	6. mých	mých	mých
	7. mými	mými	mými

Isto tako se sklanja *tvůj, tvoje (tvá), tvoje (tvé)*, *tvoji, -a, -e i svůj, svoje (svá), svoje (své)*, *svoj, -a, -e*.

¹) Za žive.

²) Za nežive.

³) Iza predloga *ním, ni, nimi*.

jednina	1. náš	naše (naša)	naše
	2. našeho	naši	našeho
	3. našem	naši	našemu
	4. našeho ¹⁾ (naš ²⁾)	naši	naše
	5. náš	naše	naše
	6. našem	naši	našem
	7. našim	naši	našim

množina	1. naši	naše	naše
	2. našich	našich	našich
	3. našim	našim	našim
	4. naše	naše	naše
	5. naši	naše	naše
	6. našich	našich	našich
	7. našimi	našimi	našimi

Isto tako se sklanja *váš, vaše, vaše, váš, -a, -e*.

Njegov, -a, -o je *jeho* i ne sklanja se,
njezin, -a, -o je *jeji*, (sklonidba daljel)
njihov, -a, -o je *jejich* i ne sklanja se.

Jeji — *njezin*³⁾.

Jednina	množina za sva tri roda		
1. jeji	jeji	jeji	jeji
2. jejiho	jeji	jejiho	jejích
3. jejiu	jeji	jejiu	jejim
4. jejiho ¹⁾ (jeji ²⁾)	jeji	jeji	jeji
5. jeji	jeji	jeji	jeji
6. jejim	jeji	jejim	jejích
7. jejim	jeji	jejim	jejimi

¹⁾ Za žive. ²⁾ Za nežive.

³⁾ Sklonidba prema *poslední*, vidi str. 60. — B.

3. Povratne.

1. *já, ty, on, (ona, ono), my, vy, oni, (ony, ona)*, imadu jednako
2. i 4. sebe, se
3. sobě, si
6. sobě
7. sebou

4. Pokazna.

	jednina		množina	
1. ten (taj)	ta	to	ti ¹⁾ (ty ²⁾), ty,	ta
2. toho	té	toho	těch	
3. tomu	té	tomu	těm	
4. toho ¹⁾ (ten ²⁾)	tu	to	ty	ty ta
5. ten	ta	to	ti	ti ta
6. tom	té	tom	těch	
7. tím	tou	tím	těmi	

Isto tako se sklanja: *onen, ona, ono, onaj, ona, ono, tento, tato, toto, tenhle, tahle, tohle*, } ovaj, ova, ovo.

Kod *tento, tato, toto* i *tenhle, tahle, tohle* se sklanja prvi dio: *ten, ta, to* a enklitika „-to“ i „-hle“ se ostavlja nepromijenjena, dakle: *tohoto, tomuto, tohohle, tímhle* itd. takový, -á, -é = ovakav, -a, -o (takav, -a, -o) jiný, -á, -é = drugi, -a, -o sklanjaju se kao *veselý, -a, -e*, vidi str. 59, IV. A. pridjevi.

týž, táž, též = isti, ista, isto
tentýž, tatáž, totéž = ovaj isti, ova ista, ovo isto
se također sklanjaju kao *veselý*. Enklitika [ž se tek pridava.

¹⁾ Za žive.

²⁾ Za nežive.

5. Upitne.

Kdo? co? tko? što? sklonidbu vidi na str. 13.

Či? čiji, čija, čije? se obično ne sklanja, vidi str. 58. 1) d).

Jaký, jaká, jaké, kakov, kakova, kakovo, který, -á, -é, koji, -a, -e, te koliký, koliká, koliké, kako velik, -a, -o se sklanjaju kao veselý.

6. O d n o s n e.

Kdo, co, jaký, který i koliký se sklanjaju kao upitné zamjenice, tek što obično imaju enklitiku -ž: kdož, což, jakýž, kterýž itd.

Jednina		Množina	
1. Jenž (koji)	jež (koja)	jež (koje)	již ¹⁾ (jež ²⁾ jež jež
2. jechož	již	jechož	jichž
3. jemuž	již	jemuž	jimž
4. ježž ³⁾ jechož ⁴⁾	již	jež	jež
5.	—	—	—
6. němž	níž	němž	nichž
7. jímž	již	jímž	jimiž

I jenž ima katkada dalju enklitiku jenžto, ježto, ježto.

7. N e o d r e đ e n e.

a) <i>kdo tko</i>	b) <i>co što</i>	c) <i>který koji</i>
<i>někdo netko</i>	<i>něco nešto</i>	<i>některý nekoji</i>
<i>kdekdo gdjetko</i>	<i>kdeco gdješto</i>	<i>kdekterý gdjekoji</i>
<i>ledaskdo kojetko</i>	<i>ledasco koješto</i>	<i>ledaskterý kojekoji</i>
<i>nikdo nitko</i>	<i>nič ništa</i>	<i>žádný nikoji</i>

¹⁾ Za žive. ²⁾ Za nežive.

³⁾ Za žive i nežive.

⁴⁾ Samo za žive.

d) *jáký kaki* e) *kdokoliv tkogod* f) *každý svaki*
nějáký nekaki *kterýkoliv kojigod* *jistý neki*
kdejaký gdjekaki *jakýkoliv kakigod* *různý razni*
všelíjaký svakaki *cokoliv štogod* g) *kdosi netko*
ledasjaký kojekaki *čikoliv čijigod* *cosi nešto*
nijáký nikaki *nikoliv nikako* *jakýsi neki* itd.
Něčí je nečiji; ničí je ničiji.

Všechn, všechna, vše(chno) sav, sva, sve.

Jednina:

1. všechn (všecek)	všechna (všecka)	vše (všecko)
2. všeho	vši	všeho
3. všemu	vši	všemu
4. všeho ¹⁾ všechn ²⁾ (všecek ²⁾	všechnu (všecku)	vše (všecko)
5. všechen (všecek)	všechna (všecku)	vše (všecko)
6. všem	vši	všem
7. vším	vši	vším

Množina:

1. všichni ¹⁾ (všechny ²⁾	všechny (všecky)	všechna (všecka)
2. všech	všech	všech
3. všem	všem	všem
4. všechny	všechny (všecky)	všechna (všecka)
5. všichni ¹⁾ (všechny ²⁾	všechny (všecky)	všechna (všecka)
6. všech	všech	všech
7. všemi	všemi	všemi

Ako se nađe prijedlog *s*, *od* itd. sa zamjenicom koja počimlje s *ni*, onda se zamjenica ne rastavlja kao kod nas, nego ostaje nepromijenjena: nitko = *nikdo*; ni s kim = *s nikým*; ni s čim = *s ničím*; ništa = *nic*.

¹⁾ Za žive. ²⁾ Za nežive.

V r s t a		I.		II.	III.	IV.	V.		VI.		
ima između osnove i nastavka „ti“ (inf.)		ništa		-nou-	-ô-	-e-	-i-	-a-	-á-	-ova-	
r a z r e d		Ia	Ib	II.	IIIa	IIIb	IV.	Va	Vb	VI.	
osnova se svršuje na		suglasnik	samoglasnik	—	—	—	—	—	—	—	
Infinitiv		nes-ti	pi-ti	tisk-nou-ti	um-ě-ti	drž-e-ti	proš-i-ti	vol-a-ti	br-á-ti	kup-ova-ti	
Glagolska imenica		nesení	piti	tisknutí	umění	držení	prošení	volání	brání	kupování	
Glagolski pridjev tvorní		nesl, nesla, neslo nesli, nesly, nesla	pil, pila, pilo pili, pily, pila	tisknul, -a, -o tisknuli, -y, -a	uměl, -a, -o uměli, -y, -a	držel, -a, -o drželi, -y, -a	prosíl, -a, -o prosili, -y, -a	volal, -a, -o volali, -y, -a	bral, -a, -o brali, -y, -a	kupoval, -a, -o kupovali, -y, -a	
Sadašnjost		nesu neseš nese neseme nesete nesou	piji piješ pije pijeme pijete pijt	tisknu tiskneš tiskne tiskneme tisknete tisknou	umím umíš umí umíme umíte umějí	držím držiš drží držíme držíte drží	prosím prosiš prosí prošíme prošíte prosí	volám voláš volá voláme voláte volají	beru beřeš bere bereme berete berou	kupuji kupuješ kupuje kupujeme kupujete kupuji	
Budučnost		ponesu poneseš ponese poneseme ponesete ponesou	budu budeš bude budeme budete budou	budu itd. tisknouti	budu itd. uměti	budu itd. držeti	budu itd. prositi	budu itd. volati	budu itd. bráti	budu itd. kupovati	
Prošlost		já jsem nesl, -a, -o ty jsi „ „ „ on, ona, ono „ „ my jsme nesli, -y, -a vy jste „ „ „ oni, ony, ona „ „	já jsem pil itd. pila pilo pili pily pila	já jsem tisknul itd. tisknula tisknulo tisknuli tisknuly tisknula	já jsem uměl itd. uměla umělo uměli uměly uměla	já jsem držel itd. držela drželo drželi držely držela	já jsem prosil itd. prosila prosilo prosili prosily prosila	já jsem volal itd. volala volalo volali volaly volala	já jsem bral itd. brala bralo brali braly brala	já jsem kupoval itd. kupovala kupovalo kupovali kupovaly kupovala	
Zapovjední način		nes! nesme! neste!	pij! pijme! pijte!	tiskni! tiskneme! tisknete!	uměj! umějme! umějte!	drž! držme! držte!	prosi! prosmo! proste!	volej! volejme! volejte!	bež! bežme! bežte!	kupuj! kupujme! kupujte!	
Glagolski prilog		sadašnji prošli	nesa, -ouc, -ouce nes, -ši, -še	pije, -ic, -ice piv, -ši, -še	tiskna, -ouc, -ouce tisknuv, -vši, -vše	uměje, -ic, -ice uměv, -ši, -še	drže, -ic, -ice držev, -ši, -še	prose, -ic, -ice prosv, -ši, -še	volaje, -ic, -ice volav, -ši, -še	bera, -ouc, -ouce brav, -ši, -še	kupuje, -ic, -ice kupovav, -ši, -še

Trpni lik.¹⁾

Glagolski pridjev trpni ²⁾	nesen, -a, -o neseni, -y, -a	pit, -a, -o piti, -y, -a	tisknut, -a, -o tisknuti, -y, -a	uměo, -a, -o uměni, -y, -a	držen, -a, -o drženi, -y, -a	prošen, -a, -o prošeni, -y, -a	volán, -a, -o voláni, -y, -a	brán, -a, -o bráni, -y, -a	kupován, -a, -o kupováni, -y, -o

Pogodbeni način.³⁾

Tvorní	já bych nesl itd.	já bych pil itd.	já bych tisknul itd.	já bych uměl itd.	já bych držel itd.	já bych prosil itd.	já bych volal itd.	já bych bral itd.	já bych kupoval itd.
Trpni	já bych byl nesen itd.	já bych byl pil itd.	já bych byl tisknut itd.	já bych byl uměn itd.	já bych byl držen itd.	já bych byl prošen itd.	já bych byl volán itd.	já bych byl brán itd.	já bych byl kupován itd.

1) Vremena trpnog lika se tvore od dotičnog vremena glagola. *býti* (biti, v. štr. 57.) i od glagolskog trpnog pridjeva odnosno glagola.

2) Vremena pogodbenog načina se tvore od pogodbenog načina dotičnog vremena glagola *býti* (biti, v. str. 57.) od tvornog odnosno trpnog lika dotičnoga glagola.

3) Glagolski pridjev trpni imade u 1. os. mn. muškoga roda nastavak *i* ili *y*; — *i* za žive *y* za nežive!

Glagoli: *vezu* vezem, *lezu* puzim, *jedu* voziám se, *letim* letim, *kvetu* cvatem, *rostu* rastem, ne imadu u futuru pomoćnog glagola *budu* nego prijedlog *po*: *povezu*, *polezu*, *pojedu*, *poletim*, *pokvetu*, *porostu* itd. s futurálnim značenjem.

Druge osobe imperativa se opisuju kao i kod nas, i to s *ať* ili *nechť* neka: *ať* ili *nechť* *vidím* neka vidim, *ať* ili *nechť* *vidíš* neka vidiš, *ať* ili *nechť* *vidí* neka vide.

III. Pomoční glagol — býti, biti.

Neodređeni način: *býti*, biti.

Glagolska imenica: *byti*, biće.

Sadašnjost.

<i>jsem</i> jesam	<i>nejsem</i> nijesam
<i>jsi</i> jesi	<i>nejsi</i> nijesi
<i>jest</i> (je) je	<i>není</i> nije
<i>jsme</i> jesmo	<i>nej sme</i> nijesmo
<i>iste</i> jeste	<i>nejste</i> nijeste
<i>isou</i> jesu	<i>nejsou</i> nijesu

Pogodbeni način.

<i>já bych</i>	ja bih	<i>my bychom</i>	mi bismo
<i>ty bys</i>	ti bi	<i>vy byste</i>	vi biste
<i>on (-a, -o) by</i>	on bi	<i>oni (-y, -a) by</i>	oni bi

Zapovjedni način.

bud', *bud'me*, *bud'te*, budi, budimo, budite.

Ostale osobe se opisuju kao i kod nas s *at'* ili *necht'* = neka: *at' jsem* neka sam, *at' je* neka je, *at' jsme* neka smo. Isto tako s *necht'*.

Glagolski prilog sadašnji.

jsa, *jsouc*, *jsouce*, budući.

Glagolski pridjev tvorní.

byl, *byla*, *bylo*, bio, bila, bilo.

Prošlost.

<i>byl</i> (-a, -o) <i>jsem</i>	<i>nebyl</i> (-a, -o) <i>jsem</i>
<i>byl</i> (") <i>jsi</i> (<i>byl's</i> , <i>byla's</i> , <i>bylo's</i>)	<i>nebyl</i> (") <i>jsi</i> (<i>nebyl's</i> , <i>nebyla's</i> , <i>nebylo's</i>)
<i>byl</i> (") —	<i>nebyl</i> (") —
<i>byli</i> (-y, -a) <i>jsme</i>	<i>nebyli</i> (-y, -a) <i>jsme</i>
<i>byli</i> (") <i>jste</i>	<i>nebyli</i> (") <i>jste</i>
<i>byli</i> (") —	<i>nebyli</i> (") —

Glagolski prilog prošli.

byv, *byvši*, *byvše*, *bivši*.

Buduće vrijeme.

<i>budu</i>	bit ću	<i>nebudu</i>	ne ću bit
<i>budeš</i>	bit ćeš	<i>nebudeš</i>	ne ćeš bit
<i>bude</i>	bit će	<i>nebude</i>	ne će bit
<i>budeme</i>	bit ćemo	<i>nebudeme</i>	ne ćemo bit
<i>budete</i>	bit ćete	<i>nebudete</i>	ne ćete bit
<i>budou</i>	bić će	<i>nebudou</i>	ne će bit

IV. Pridjevi — pridavna jména.

I Češki jezik doduše imade određeni i neodređeni oblik, tek što se neodređeni skoro u opće ne upotrebljuje. Ne ćemo se dakle na nj obazirati.

Određeni pridjevi se svršuju

a) na *-ý*, *-á*, *-é*, (neodređeni pridjevi svršuju se u muškom rodu na suglasnik, u ženskom na *-a*, u srednjem na *-e*, na pr. *hoden*, *hodna*, *hodno*).

b) dalje u sva tri roda na *-í*, *i*

c) napokon spadaju amo posvojni, koji svršuju na *-ův*, *-ová*, *-ovo* i *-in*, *-ina*, *-ino*.

a) Pridjevi na -ý, -á, -é:

Jednina:

			množina:		
1. vesel -ý	-á	-é	-í ³⁾	(-é ²⁾	-é -á
2. vesel -ého	-é	-ého	-ých	-ých	-ých
3. vesel -ému	-é	-ému	-ým	-ým	-ým
4. vesel -ého ¹⁾ (ý ²⁾	-ou	-é	-é	-é	-á
5. vesel -ý	-á	-é	-í ³⁾	(-é ²⁾	-é -á
6. vesel -ém	-é	-ém	-ých	-ých	-ých
7. vesel -ým	-ou	-ým	-ými	-ými	-ými

Prema ovim pridjevima se sklanjaju sve imenice muškoga roda na -ý, ženskoga roda na -á, i srednjega roda na -é, na pr. Kostomlatský, Zriňský, Dutá, Mašinová, Hostinné itd.

b) Pridjevi na -í u sva tri roda⁴⁾:

Jednina

nom. posledn -í (posljedni)	-í (posljednja)	-í (posljednje)
gen. posledn -ího	-í	-ího

1) Za žive.

2) Za nežive.

3) Za žive, pred ovim *i* se mijenja *h* u *z*, *ch* u *š*, *k* u *c*, *r* u *ř*, *sk* u *št* i *ck* u *čt*: na pr. *drahý*: *draží* (*lidé*, živo, ili *drahé boty*, neživo!) *tichý*: *tiší* (*tih*), *veliký*: *veličt* (*velik*), *moudrý*: *moudřt* (*pametan*), *nebeský*: *nebešt* (*nebeski*), *německý*: *němečt* (*njemački*).

4) Prema ovom uzorku se sklanjaju:

a) pridjevi, koji su postali od imenica: *ovce*, *ovčt* (*ovčji*),

b) komparativi i superlativi pridjeva,

c) neke imenice muškoga roda na *i*: *Jiří* (*Juraj*), *sudt* (*sudac*) itd.d) zamjenica: *čt* (*čiji*, *čija*, *čije*) i *jejt* (*njezin*, *-a*, *-o*).e) imenica *paní* (*gospođa*), prema žensk. rodu.

dat. posledn -ímu	-í	-ímu
ak. posledn -ího ¹⁾ (-í ²⁾	-í	-í
vok. posledn -í	-í	-í
prep. posledn -ím	-í	-ím
instr. posledn -ím	-í	-ím

množina za sva tri roda:

nom. posledn -í	
gen. " -ích	
dat. " -ím	
ak. " -í	
vok. " -í	
prep. " -ích	
instr. " -ími	

c) Pridjevi posvojni na -ův, -ova, -ovo³⁾:

jednina

množina

1. muž -ův	-ova -ovo	-ovi ¹⁾ (-ovy ²⁾	-ovy -ova
2. muž -ova	-ovy -ova	-ových	-ových-ových
3. muž -ovu	-ově -ovu	-ovým	-ovým-ovým
4. muž -ova ¹⁾ (-ův ²⁾	-ovu -ovo	-ovy	-ovy -ova
5. muž -ův	-ova -ovo	-ovi ¹⁾ (-ovy ²⁾	-ovy -ova
6. muž -ově (-ovu)	-ově -ově	-ových	-ových-ových
7. muž -ovým	-ovou-ovým	-ovými	-ovým-ovým

1) Za žive.

2) Za nežive.

3) Posvojni pridjevi na -ův, -ova, -ovo se tvore samo od muških imenica: *otec*: *otcův*, *sluha*: *sluhův*.

d) Pridjevi posvojni na *-in, -ina, -ino*¹⁾:

jednina	množina			
1. sestř -in ²⁾	-ina ²⁾	-ino ²⁾	-ini ³⁾ (-y ⁴⁾	-iny -ina
2. sestř -ina	-iny	-ina	-iných	-iných -iných
3. sestř -inu	-ině	-inu	-iným	-iným -iným
4. sestř -ina ³⁾ (-in ⁴⁾ -inu	-ino	-iny	-iny	-ina
5. sestř -in	-ina	-ino	-ini ³⁾ (-y ⁴⁾	-iny -ina
6. sestř -ině	-ině	-ině	-iných	-iných -iných
7. sestř -iným	-inou	-iným	-inými	-inými -inými

Poređenje — stupňování.

Komparativ se tvori tako, da se osnovi pridjeva pridade

a) *-í* kod nekoliko pridjeva na *-ký*, pri čem se *k* mijenja u *č*: *lehký*: *lehčí* lak,

b) *-ší*: *chudý*: *chudší* (siromašan), *slabý*: *slabší* (slab),

c) *-ejší* ili *-ější*: *milý*: *milejší* (mio), *silný*: *silnější* (jak).

Pred *-ší* se mijenja *ch* u *š*, *h* i *z* u *ž*: *suchý*: *sušší* (suh), *drahý*: *dražší* (drag), *nízký*: *nížší* (nizak).

Superlativ se tvori tako, da se pred komparativ stavlja *nej-* (ne naj-!) dakle: *nejchudší*, *nejslabší*, *nejmilejší*, *nejmilnější* itd.

¹⁾ Pridjevi posvojni na *-in, -ina, -ino* se tvore samo od imenica ženskoga roda po nastavku i ženskoga roda po smislu.

²⁾ Pred *-in, -ina, -ino* se mijenja *h* u *z*, *ch* u *š*, *c* i *k* u *č*, *r* u *ř*, *sk* u *št* i *ck* u *čt*: *snaha*: *snašin*, *matka*: *matčín*, *lvíce*: *lvičín*.

³⁾ Za žive.

⁴⁾ Za nežive.

Nepravilna poređenja.

blizak:	blizký	bližší	nejbližší
dalek:	daleký	další	nejdalší
dug:	dlouhý	delší	nejdelší
dobar:	dobrý	lepší	nejlepší
lijep:	hezký	hezčí	nejhezčí
hlubok:	hluboký	hlubší	nejhlubší
malen:	malý	menší	nejmenší
širok:	široký	širší	nejširší
velik:	velký	větší	největší
visok:	vysoký	vyšší	nejvyšší
zao:	zlý	horší	nejhorší

V. Glagoli — slovesa.

Vremena, načini i oblici glagola se u češkom jeziku sudaraju s našima, tek što češki jezik nema aorista, imperfekta, pluskvamperfekta te drugog budućeg vremena.

Češki glagoli se dijele u 6 razreda sa osam podrazreda. (Vidi skrižaljku str. 56—57.).

Niječni način se u češkom jeziku označuje također s *ne*, ali u složenim vremenima prošlosti se ne stavlja pred pomoćni glagol kao kod nas, nego pred glavni glagol: ja nijesam išao: *nešel jsem*; ja ne bih molio: *neprosil bych*. — Nasuprot tomu ostaje u futuru riječea *ne* kao i kod nas pred pomoćnim glagolom: ne ću vidjeti: *nebudu viděti*.

U oba slučaja se negacija *ne* piše uvijek skupa s glagolom!

Infinitiv imade kao i kod nas nastavak *-ti* i katkada *-ci*, koji zastupa naše *-ći*: reći *řici*, moći *moci* peći *pěci*, vući *vlěci* itd. Ovo *i* se ni u nastavku *-ti*, ni u nastavku *-ci* nesmije nikada ispuštati.

Naš narod infinitiv, kad je zavisen od glagola, vrlo rado opisuje s *da*. — Češki jezik toga ne poznaje: hoću da idem: *chci jíti*, hoćeš li da vidiš: *chceš-li viděti*?

Riječca *li* se s glagolom uvijek rastavlja s er- ticom: -.

Češki jezik može iterativnost glagola na osobiti način da tvori, te da ga pojačava: pred infinitivni nastavak *-ti* se stavlja *va*, *váva*, *váváva* itd.: *státi* je stajati, *stávati* je više puta stajati, *stávávati* je još više puta mnogo puta stajati, *stávávávati* je jako mnogo puta stajati itd.

Pregled nekolicine glagolâ.

báti se (bojati se), já se bojím,
čísti (čitati), já čtu,
dátí (dati) já dám, oni dají; *dej! dejme! dejte!*
díti (kazati), já díím, oni dějí,
dříti (guliti, moriti), já dřú, ty dřěš,
dýchati (disati) já dýchám,
čhtíti (htjeti), já *chci*, ty *chceš*, on *chce*, oni *chtějí*,
jetí (voziti se), já jedu, ty jedeš; jeď!
jísti (jesti), já jím, oni jedí; jez! jezte!
jíti (ići), já jdu; jdi! jděte!
kvěsti (cvasti), já kvetu,
líti (lijevatí), já leji, oni leji,

míti (imati), já mám, oni mají; (*mýti* je prati!)
mlíti (mljeti), já melu,
moći (moći), já mohu, oni mohou,
mříti (umirati), já mru,
otevříti (otvoriti), prezentnog značenja nema: prezent
otevřu = otvorit éu; za sadašnjost *otevřám* (od *od-
vřati* otvarati)
píti (piti), já piji, oni piji,
plakati (plakati), já pláči,
plíti (pljeti), já pleji (pljejem travu),
plíti (pljuvati), já pliji,
plouti (plivati), já pluji,
počiti (početi), *počna*, *-ouc*, *-ouce* počav, -vši, -vše; *početí*
= začeece,
přijmouti (primiti), já přijmu = primit éu; prezentnog
značenja nema; za sadašnjost *přijímám* (*přijímati*,
primati)
příti se (prepirati se), já se přu, ty se přeš,
psáti (pisati), já píši, oni píší,
růsti (rasti), já rostu,
řezati (rezati), já řezám ili já řeží,
řici (kazati), já řku. ty řčeš, oni řkou; rei! rcete! řekl!
skákati (skakati), já skáči,
směti (smjeti), já smím, oni smějí,
spáti (spavati), já spím. oni spí; spi! spěte!
státi (stajati), oni stojí,
trestati (kazniti), já trestám ili tresci, oni trestají,
třásti (tresti), já třesu, třásl, třesen, třes!
tříti (trljati), já tru,
věděti (znati), já vím, oni vědí; věz! vězte!

viděti (vidjeti) já vidím, oni vidí; viz! vizte!
 vzíti (uzeti) prezentnog značenja nema; *vezmu* = uzet ću;
 za prezent *beru* (od *bráti* uzimati),
 zábsti (zebsti), samo *zebe* i *záblo je* (zeblo je),
 zníti (zvučiti), oni zní ili znějí.

VI. Prijedlozi — předložky.

1. S genitivom se slaže:

bez, *bez* — *bez otce*, *bez oca*
dle, *prema* — *dle slov*, *prema riječima*
do, *u* (kamo?) — *padl do vody*, *pao je u vodu*,
 (naše *u* na pitanje: „gdje?“ = v!)
kolem, *oko* — *kolem hlavy*, *oko glave*,
krom, *osim* — *krom sestry*, *osim sestře*,
od (ode), *od* — *od matky*, *od majke*,
okolo, *okolo* — *okolo zahrady*, *okolo bašče*,
podle, *duž* — *podle řeky*, *duž rijeke*,
u, *kraj*, *kod* — *u matky*, *kraj* (kod) *majke*,
vedle, *kraj* — *vedle mostu*, *kraj mosta*,
vůkol, *u okolici*. *oko* — *vůkol města*, *okolo*, *u okolici*
grada,
z (*ze*) *iz* — *z kamene*, *iz kamena*,
z domu, *iz kuće*.

2. S dativom se slaže:

k (*ke*, *ku*) *k*, *ka* — *odešla k matce*, *otišla je k majci*,
proti, *prema*, *proti* — *on jest proti tobě malý*, *on je prema*
tebi malen,
vstříc, *naproti* — *šel jsem ti vstříc*, *išao sam ti naproti*.

3. S akusativom se slaže:

mimo, *izvan* — *mimo dům*, *izvan kuće*,
pro, *zbog*, *radi* — *pracuji pro výdělek*, *radim zbog zarade*,
přes, *preko* — *skočil jsem přes vodu*, *skočio sam*
preko vode,
skrz (*skrže*), *kroz*, *radi* — *šel skrz les*, *išao je kroz šumu*,
skrz tebe přišel, *došao je radi*
tebe.

4. S prepozicionalom se slaže:

při, *pri*, *kod* — *při sobě*, *pri sebi*, *u sebe*,
při vodě, *kod vode*.

5. S genitivom i s prepozicionalom se slaže:

s, *s*, *sa* — *padl s hrušky*, *pao je s kruške*,
byl se mnou, *bio je sa mnom*.

6. S akusativom i s prepozicionalom se slaže:

o, *o* — *uhodil se o kámen*, *udario se je o kamen*,
mluví o ženě, *govori o ženi*,
na, *na* — *položil knihu na stůl*, *položio je knjigu na stô*,
knihá leží na stole, *knjiga leží na stolu*,
v (*ve*) *u* — *přišel v les*, *došao je u šumu*,
leží v lese, *leží u šumi*.

7. S akuzativom i instrumentalom se slaže:

mezi, *među*, *mezi ně* *među nje*, *mezi nimi* *među njima*,
nad, *nad*, *nad vodu* *nad vodu*, *nad vodou* *nad vodom*,
pod, *pod*, *pod stůl* *pod stô*, *pod stolem* *pod stolom*,
před, *pred*, *před dům* *pred kuću*, *před domem* *pred kućom*.

8. S dativom, akuzativom i lokalom se slaže:

po — *po turecku*, turski,
do — *po pás ve vodě*, do pasa u vodi,
iza — *po roce*, iza godine (dana).

9. S genitivom, akuzativom i instrumentalom se slaže:

za, *po* — *za dne*, po danu,
za — *za zlato*, za zlato,
za — *za mčstem*, za gradom.

Naglasak prelazi na prijedloge, kad stoje pred imenicama, pridjevima, zamjenicama i brojevima: *pro vodu* (naglasí *pro vodu* = po vodu); *do třech hodin* (naglasí *do třech hodin* = do tri sata) itd.

VII. Brojevi — číslovky.

1. Glavni — základní:

nula	0	25	dvacet pět
jednotka	1 jeden, jedna, jedno.	26	„ šest
dvojka	2 dva, dvě, dvě,	27	„ sedm
trojka	3 tři	28	„ osm
čtyrka	4 čtyři ¹⁾ (y ²⁾ čtyry, čtyry	29	„ devět
pětka	5 pět	30	třicet
šestka	6 šest	40	čtyřicet
sedmička	7 sedm	50	padesát
osmička	8 osm	60	šedesát

¹⁾ za žive

²⁾ za nežive

devítka	9 devět	70	sedmdesát
desítka	10 deset	80	osmdesát
itd.	11 jedenáct	90	devadesát
	12 dvanáct	100	sto
	13 třináct	200	dvě stě
	14 čtrnáct	300	tři sta
	15 patnáct	400	čtyři sta
	16 šestnáct	500	pět set
	17 sedmnáct	600	šest set
	18 osmnáct	700	sedm set
	19 devadenáct	800	osm set
dvacítká	20 dvacet	900	devět set
	21 dvacet jeden	1000	tisíc
	ili jedenadvacet		
	22 dvacet dva	2000	dva tisíce
	ili dvaadvacet		
	23 dvacet tři	100.000	stotisíc
	ili tříadvacet		
	24 dvacet čtyři	1.000.000	milión.
	ili čtyříadvacet		itd.

Jeden, jedna, jedno se sklanja kao ten, ta, to

nom.	dva, dvě, dvě,	oba, obě, obě
gen.	dvou	obou
dat.	dvěma	oběma
ak.	dva, dvě, dvě,	oba, obě, obě
vok.	dva, dvě, dvě,	oba, obě, obě
prep.	dvou	obou
instr.	dvěma	oběma

nom.	tří, (tři)	čtyři, (čtyři)
gen.	tří	čtyř
dat.	třem	čtyřem
ak.	tří	čtyři
vok.	tří, tři	čtyři (čtyři)
prep.	třech	čtyřech
instr.	třemi	čtyrmi

Pět, šest itd. do *devadesát devět* sklanjaju se kao

nom.	pět
gen.	pěti
dat.	pěti
ak.	pět
vok.	pět
prep.	pěti
instr.	pěti

Sto se skanja kao *slovo*, str. 47., no genitiv množine je *set* (*pět set, devět set* itd.)

Tisíc se skanja kao *měč* (str. 45.)

Milion se skanja kao *hrad* (str. 44.)

Brojevi od *pět* dalje se, kao kod nas, slažu s genitivom: *tři muži* ali *pět mužů*.

Kod sastavljenih brojeva se u češkom jeziku sklanjaju svi sastavni dijelovi, mi kažemo: *prije dvije sto četrdeset i tri godine*, ali u češkom se svaki dio ovog sastavljenog broja sklanja: *před dvěma sty čtyřiceti třemi roky*.

2. Redni brojevi — číslovky řadové.

1. první	24. dvacátýčtvrtý
2. druhý	25. dvacátýpátý
3. třetí	26. dvacátýšestý
4. čtvrtý	27. dvacátýsedmý
5. pátý	28. dvacátýosmý
6. šestý	29. dvacátýdevátý
7. sedmý	30. třicátý
8. osmý	40. čtyřicátý
9. devátý	50. padesátý
10. desátý	60. šedesátý
11. jedenáctý	70. sedmdesátý
12. dvanáctý	80. osmdesátý
13. třináctý	90. devadesátý
14. čtrnáctý	100. stý
15. patnáctý	200. dvoustý
16. šestnáctý	300. třístý
17. sedmnáctý	400. čtyřstý
18. osmnáctý	500. pětistý
19. devatenáctý	600. šestistý
20. dvacátý	700. sedmistý
21. dvacátýprvní ili jedenadvacátý	800. osmistý
22. dvacátýdruhý ili dvaadvacátý	900. devítistý
23. dvacátýtřetí itd.	1000. tisíc (tisícátý)
	2000. dvoutisíc
	100.000. stotisíc
	1.000.000. miliontý

První, třetí a tisíc se sklanjaju kao *poslední* (str. 61.), svi drugi redni brojevi kao *vesel-ý* (str. 60.)

3. Brojne imenice — druhové číslovky.

jedan. *jednaký,*
 dvoji, dvoje, dvojica *dvoji (dvojaky),*
 troji, troje, trojica *troji,*
čtvery, desaterý, dvacaterý, sterý, tisícový, milionový.

Dvoji, troji se sklanja kao poslední (str. 61.), svi drugi kao veselý (str. 60.).

4. Množni brojevi — násobné číslovky.

jednostruk, *jednoduchý,*
 dvostruk, *dvojnásobný (dvojíty),*
 trostruk, *trojnásobný (trojíty),*
pateronásobný, padesateronásobný, stonásobný, tisícásobný,
milionnásobný.

Svi ovi brojevi se sklanjaju kao *veselý* (str. 60.).

5. Redni množni brojevi — řadové násobné číslovky.

prvi put *po první*
 drugi put *po druhé*
 stoti put *po stéré* itd.

6. Priložni brojevi — příslovečné číslovky.

jedan put *jednou*
 dva puta *dvakrát*
 sto puta *stokrát*

7. Česnici — zlomky.

polovina *polovina, polovička* půl (pola)
 třetina *třetina* tři čtvrtě (tri čtvrtá)
 čtvrtina *čtvrtina* čtvrt (čtvrt)
 petina *pětina* itd. (kod sati!)

8. Neodređeni brojevi — neurčité číslovky.

Mnoho mnoho, málo malo se sklanjaju prema slovo (str. 47.) ako zastupaju imenice.

Ako stoje samostalno, onda se málo ne sklanja (málo žen, málo ženám) a mnoho se sklanja:

nom. mnoho
 gen. mnoha
 dat. mnoha
 ak. mnoho
 vok. mnoho
 prep. mnoha
 instr. mnoha

dakle mnoho lidí mnoho ljudi, mnoha lidem mnogim ljudima itd.

Sav, sva, svo všechen, všechna, vše(chno) (vidi str. 55.).

VIII. Prilozi (prisloví) — příslovce.

A. Mjesta.

1. Na pitanje gdje? (<i>kde?</i>)	2. Na pitanje kamo? (<i>kam?</i>)
blizu <i>blízko</i>	blizu <i>blízko</i>
daleko <i>daleko</i>	daleko <i>daleko</i>
dole <i>dole</i>	dole <i>dolů</i>
drugdje <i>jinde</i>	drugamo <i>jinám</i>
gdjegod <i>kdekoli</i>	kamogod <i>kamkoliv</i>
gore <i>nahoře</i>	gore <i>nahoru</i>
kod kuće <i>doma</i>	kući <i>domů</i>
kojekuda <i>ledaskde</i>	kojekamo <i>ledaskam</i>
naprijed <i>napřed</i>	naprijed <i>ku předu</i>

negdje někde, kdesi
nigdje nikde
ondje onde
otraga vzadu

ovdje zde
svagdje všude, všudy
tamo tam
tu tady
unutra ve vnitř
vani venku

3. Na pitanje odakle? (od- kud?)

iz daleka z daleka
iznutra ze vnitř
izvana zvenku
ni odkud od nikud
odanle odtamtud
odavle odtud
odozdo ze zdola
odozgo ze zhora

B. Vremena.

često často
danas dnes
kasnije později
kasno pozdě

nekamo někam
nikamo nikam
onamo onam
natrag nazpátek, zpátky,
zpět
natraške naznak
ovamo sem
svakamo ledaskam
tamo tam
amo sem
unutra do vnitř
van ven itd.

4. Na pitanje kuda? (kudy?)

ovuda tudy
nekuda někudy
nikuda nikudy
onuda tamtudy
svuda všudy

Ovamo spadaju instru-
mentali: kopnom pevninou,
vodom vodou, zrakom vzdu-
chem; dolje spodem, dolem,
gore horem.

prekjučer předečtírem
prekosutra pozítří
preksinoč předevečtírem večer
prijе dřívě

katkada občas
jesenas tohoto podzimu
jučer včera
jutros dnes ráno
lani vloni
ljetos letos
najedamput najednou
napokon konečně
nekada někdy
nikada nikdy
nočas dnes v noci
odmah ihned
onda tehda
onomadne onehdy
opet opět
poslije později

Ovamo spadaju instrumentali: danju ve dne, jutrom
z jitra, každého rána, srijedom vždy ve středu, utorkom
vždy v úterý, večerom z večera, každého večera, noču
v noci, žurno honem itd.

C. Načina.

1. Na pitanje koliko? (kolik?)

dosta dosti
dovoljno dostatečně
gotovo skorem
izvanredno mimořádně
malo málo
mного mnoho
něšto něco

proljetos (z) toho jara
ranije časněji, dřívě
rano ráno, časně
rijetko zřídka
sada nyní, teď
sinoč včera večer
skoro brzi
sutra zítra
tada tehda
tek jen
tek što jen co
uvijek vždy(cky)
vazda vždy
večeras dnes večer
zimos této zimy

odviše příliš
oko kolem
prilično dostatečně
puno mnoho
samo jen
toliko tolik

2. Na pitanje kako? (jak?)

a) dakako <i>ovšem</i>	nikako <i>nijak</i>
danomice <i>denně</i>	od jedamput <i>najednou</i>
doista <i>skutečně</i>	onako <i>onak</i>
drugačije <i>jinak</i>	ovako <i>takto</i>
godišnje <i>ročně</i>	postepeno <i>postvolna</i>
jedva <i>sotva</i>	skoro <i>skorem</i>
kojekako <i>všelijak</i>	slučajno <i>náhodou</i>
mjesečno <i>měsíčně</i>	svakako <i>každopádně</i>
najedamput <i>najednou</i>	tako <i>takto</i>
na pamet <i>na z pamět</i>	u jedno <i>současně</i>
na nesreću <i>na neštěstí</i>	u nevrijeme <i>nevčas</i>
naročito <i>schválně</i>	veoma <i>velmi</i>
na sreću <i>na štěstí</i>	zaista <i>zajistě</i>
na vrijeme <i>v čas</i>	zbilja <i>skutečně</i>
nedjeljno <i>týdně</i>	

b) Amo spadaju dalje instrumentali: trkom *úprkem*, skokom *skokem*, korakom *krokem*, šaptom *šeptem* itd.

c) Napokon amo spadaju prilozi koji su sačinjeni od pridjeva koji se svršuju, na pr. na:

-ě ili -e	-o
čistě (<i>čistý, čist</i>)	hluboko (<i>hluboký, dubok</i>)
bledě (<i>bledý, blijed</i>)	vysoko (<i>vysoký, visok</i>)
silně (<i>silný, jak</i>)	široko (<i>široký, širok</i>)
krásně (<i>krásný, krasan</i>)	daleko (<i>daleký, dalek</i>)
pěkně (<i>pěkný, lijep</i>)	blízko (<i>blízký, blizak</i>)
chudě (<i>chudý, siromašan</i>)	nízko (<i>nížký, nizak</i>)
svatě (<i>svatý, svět</i>)	úzko (<i>úzký, uzak</i>)
dobře (<i>dobrý, dobar</i>)	těžko (<i>těžký, težak</i>)

moudře (<i>moudrý, pametan</i>)	lehko (<i>lehký, lak</i>)
veřejně (<i>veřejný, javní</i>)	jasno (<i>jasný, jasan</i>)
tajně (<i>tajný, taján</i>)	různo (<i>různý, razan</i>)
draze (<i>drahý, skup</i>)	snadno (<i>snadný, lak</i>)
tuze (<i>tuhý, čvrst</i>)	přímo (<i>přímý, izravan</i>)
tíše (<i>tichý, tih</i>)	dávno (<i>dávný, davan</i>)
krátce (<i>krátký, kratak</i>)	často (<i>častý, čest</i>)

-y

hezky (<i>-ý</i>)	lijepo	krěšťansky (<i>-ý</i>)	krěšťanskí
česky	češki	pohansky	poganski
rusky	ruski	městsky	gradski
polsky	poljski	vesnický	seljački
německy	njemački	venkovsky	vanjski
anglicky	engleski	pansky	gospodski
turecky	turski	chlapeccky	dječjački
lidsky	ljudski		

Iz svih priloga na -y se mogu tvoriti pravilno prilozi na -u s prijedlogom *po* koji svi znače pripadnost: *po česku, po městsku*. Znače isto.

Ovi se prilozi mogu spoređivati:

čistě, čistěji, nejčistěji	pěkně, pěkněji, nejpěkněji
draze, draže, nejdraže	silně, silněji, nejsilněji
chudě, chuději, nejchuději	tíše, tišeji, nejtíšeji itd.

Nepravilno spoređivaju se ovi:

blízko, bliže, nejbliže	mnoho, více, nejvíce
brzo, dříve, nejdříve	snadno, snáze, nejsnáze
daleko, dále, nejdále	velice, více, nejvíce
dlouho, déle, nejdéle	vysoko, výše, nejvýše

dobře, lépe, nejlépe	vzadu, zadní, nejzadněji
hluboko, hloub, nejhloub	zle, hůře, nejhůře
málo, méně, nejméně	

D. Uzroka — příčiny.

Na pítanje *proč* (zašto?) se odgovara *proto, proto že . . .* (zato, zato jer . . .), *za nic* (ni zašto), *pro nic* (ni zašto) itd.

E. Razni — různé.

<i>ano</i> da	<i>opravdu</i> u istinu
<i>aspoň</i> barem	<i>ovšem</i> dabogme, dakako
<i>což</i> zar?	<i>přesně</i> točno
<i>jedině</i> jedino	<i>sotva</i> jedva
<i>ien</i> samo	<i>že?</i> jel' ? jel'te ?
<i>možno</i> možda, moguće	<i>že ano?</i> jel'da ? jel'te da ?
<i>ne</i> ne	

IX. Uzrici — citoslovce.

Kojim se izražuje:

čůdenje: á! ó! aj! ejhle! oho! aha! ach!
 želja: kýž! kéž! by . . .!
 zadovoljstvo ili veselje: áá! hm! ichuchu! iuchej!
 hejsa!
 boli bojazan: ach! achych! běda! žel! ouve! och!
 sažaljenje: bohužel! pohřichu!
 skakanje: hop! hup! hupsa! hopsa! hopsasa!
 iznenađenje: ó! ha! oha!
 uvjerenje: věru!
 zgražanje: br! br! hu! huhu!

gnusanje: fuj! fi!
 opovrženje: tintili vantili!
 pokazivanje: hle! ejhle!
 smijeh: haha! ha, ha, ha! hi, hi, hi!
 površnost: hatla-patla! hala-bala!
 pozivanje: ej! hej! hajho! hoj! ps! pst!
 nuđenje: na! nate!
 podbádanie: nu! nuže!
 pítanje: vid'!? vid'te!? víte!?

Napokon imade nekolik onomatopoetičkih na pr.
bác! flác! pif-paf-puf! fruk! kvak! krak! kuk! kuňk! plesk,
třesk! třesky-plesky! žbluňk! itd.

X. Veznici — spojky.

1. Usporedni

<i>a i</i>	<i>nijbrž</i> već, nego
<i>ale</i> ali	<i>proto</i> zato
<i>a přece</i> ipak	<i>sic</i> inače, ili
<i>avšak</i> (však) ali, no	<i>také</i> također
<i>i i</i>	<i>těž</i> također, isto
<i>leč</i> ali	<i>vždyť</i> tā
<i>nebo</i> (anebo) ili <i>neboť</i> jer	<i>ne jen . . . nijbrž také</i> ne
<i>než</i> nego, no	<i>samo . . . nego i</i>

2. Zavisni

<i>abych</i> (bych) da (vidim)	<i>až</i> do, sve do
<i>ač</i> (ačkoliv) premda, makar	<i>byť</i> makar
<i>jelikož</i> jer	<i>poněvadž</i> jer
<i>jestli</i> ako	<i>protože</i> jer

*kdybych*¹⁾ da (sam zdrav!) že da (kaže da nema)
když kad, ako

TREĆI ODSJEK.

Rječnik.

Riječi koje na češkom i našem jeziku
 jednako ili slično glase, ali imaju razno
 značenje:

bacati = hoditi; č.²⁾ báciati = tući, biti
 badati = pomalu bodnouti; č. bádati = istraživati,
 ispitivati
 balvan = trám (dřevěný); č. balvan = kamen, klada
 basna = báchora; č. báseň = pjesma
 bašča, bašta — zahrada; č. bašta = bedem
 baviti se (negdje) = zdržovati se; baviti se čím =
 zabývati se; č. baviti se někým = zabavljati se;
 č. baviti se čím = zanimati se
 besjeda = řeč; č. beseda = sijelo, (večirek), govor
 besjednik = řečník; č. řečník = govorník,
 besjedliv = výřečný, mluvivý,
 bitva = červená řípa; č. bitva = bitka,
 bježati = utíkat (před někým),
 blazniti = lichotiti, hládati; č. blázniti = ludovati,
 biti lud,

¹⁾ *Kdybych* se sklanja: *kdybych byl zdrav*, da sam
 zdrav, *kdybychom měli zlata*, da imamo zlata! itd.

²⁾ č. = češki.

bod = bodnutí a bodlo; č. bod = точка
 boginje = spalnicky; č. bohyně = boginja
 bolest = nemoc; č. bolest = bol
 brk = vous (pod nosem); č. brk(o) = pero (od peradi)
 brak = manželství; č. brak = izrod, izmed, tralje
 brašno = mouka, č. brašna = torba
 brati = sbírat; č. bráti = uzimati
 brod = loď, č. brod = gaz, prijelaz
 brzo = rychle; č. brzo = skoro
 buha = blecha; č. bouchá = lupa (on, ona, ono)
 buk = užina říční, vodopad; č. buk = bukva
 bušiti = vrtati; č. bušiti = lupati

car = císař; č. cár = krpa, tralja
 cucki = psy; č. cucký = kučine

čap (čep) = zátka; č. čáp = roda
 čas = vteřina, minuta; č. čas = vrijeme
 čast = čest; č. část = čest ili dio
 česati = drbat, škrábat; č. česati = češljati
 četnik = major; č. četnik = oružnik
 číslo = růženec; č. číslo = broj
 čisti = čistý, -á, -é; č. čisti = čítati

daska = prkno; č. deska = plocha (mramora, kamena
 ili korica (knjige),
 desiti se = stát se; č. děsiti se = groziti se (zgražati
 se) strašiti se,
 desni = pravý (ne levý); č. děsný = strašan,
 díрка = tangenta, tečna; č. díрка = jamica (deminativ
 od jama = díra)

F. J. Matić: Češka vježbenica.

divan, -a -o = skvostný, skvostná, skvostné; č. divný.
 divná, divné = čudnovat, -a, -o
 djelo = dílo; č. dělo = top
 dobitak = zisk; č. dobytek = marva
 dohoditi = přijíti; č. dohoditi = dobačiti, (dohoditi, obchod = posredovati trgovinu)
 dojedem = dojídám (já, od dojesti); č. dojedeme = dovest čemo se
 drač = bodlák; č. dráč (pohodný) = živoder.
 duha = vůně; č. duha = duga
 dupe = zadnice; č. dupe = tapka, tabe. (dupati = tapati)
 duti (= duhati) = foukati; č. dutý, -á, -é = šupalj, šuplja, šuplje
 dužina = délka; č. dužina = dūga
 dvojiti = pochybovati; č. dvojiti = podvostručiti
 gôd vidi pod hod
 godina = rok; č. hodina = ura, sat
 gorki = hořký, -á, -é; č. horký = vruč
 grah = fazole; č. hrách = grašak
 grana = větve; č. hrana = brid
 grom = hrom; č. chromý = šepav, hrom
 guba = prašivina; č. houba (lesní) = gljiva; č. houba (mořská) = spužva; č. huba = gubica
 gurav = hrbatý; č. churav = bolestan
 hajati = starati se, býti někomu do něčeho; č. hajati = ninati (o djeci: spavati)
 hak = odměna, plat
 hák = dech; č. hák = kuka

hitati = pospíchat, házet; č. chytati = hvatati; č. chvátati = brzáti, žuriti se
 hitri (od hitar) = mrštný; č. chytrý = pametan, lukav
 hlad = stín, chlad; č. hlad = glad
 hladiti = chladiti; č. hladiti = gladiti
 hladovati = býti v chládku, v stínu; č. hladovati = gladovati, trpjeti glad
 hod = chůze; č. hod (hody) = svetac, část, čašćenje, gozba; srbohrvatski god = ročenka, den oslavy
 hoditi = jíti; č. hoditi = baciti
 hodnik = chodba; č. chodník = pločnik
 hora = pravý čas, pravý okamžik; č. hora = gora
 hrom = chromý; č. hrom = grom
 hrpa = hromada; č. chrpa = razlićak
 hud, huda, hudo = zlý, špatný, zlomyslný
 hudoba = zlomyslnost, zlost, špatnost; č. chudeba = siromašnost
 hvatati = chytati
 indi = tedy, dle toho; č. jindy = drugi put
 jakost = síla; č. jakost = kakvoća
 jama = díra; č. jáma = graba
 jed = hněv, žluč; č. jed = otrov
 jesti, jedem = jísti, jím; č. jedeme = vozimo se (mi)
 kača = had; č. kača = zvrk
 kajda = nota; č. kajda = haljetak, zobun
 kanje = víčko u oka; č. káně (mladý luňák) = škanjac mišar
 kasati = klusati; č. kasati = sukati (zasukati)

kat = poschodí; č. kat = krvník
 kazati = říci; č. kázati (v kostele) = propovíjediti
 kidati = trhati; č. kydati (hnůj) = džubre izbacivati
 kinuti = kýhati; č. kynouti = dolaziti, kisati (o tijestu)
 kita = trapez; č. kýta = but, butina
 klesati = tesati (kámen); č. klesati = padati
 knez (knjaz) = princ; č. kněz = svećenik
 kola (ta) = povoz, vůz; č. kola (u povozu) = točkovi
 koliba = chatrč; č. kolíba = ljulja, njiha, ziba
 konac = konec, konac za šiti = nítě
 kopati = kopati (zemlju); č. kopati (kūň) = ritati se
 korist = prospěch, výtěžek; č. korist válečná =
 plijen (ratni)
 korun = brambor; č. koruň (2. padež množine od
 koruna) = kruná
 kosa na glavi = vlas, vlasy; č. kosa (za košenje) = kosa
 kov = kování; č. kov = kovina
 kraj = vedle
 kraj = konec, obruba; č. kraj = krajina, prijedjel
 krajina = pomezí, hranice; č. hranice = granica
 krčiti = klestiti (les), raziti cestu; č. krčiti se =
 zguriti se
 kreč = vápno; č. křeč = grě
 krilo = křídlo (u ptice) klin (majčín)
 kriv, kriva, krivo = křivý, -á, -é (skriviljen); kriv (pred
 sudom) = vinen, vinna, vinno
 kruh = chléb; č. kruh = krug
 kuhati = vařiti; č. kuchati = izvaditi drob, crijeva
 kuriti = topiti; č. kouřiti = pušiti

laskav = lichotivý, laskati = lichotiti; č. laskav =
 ljubazan
 lavica = lvice; č. lavice = klupa
 leto = díra na úli k příchodu včel; č. léto = ljeto
 libati = houpati; č. líbati = ljubiti
 libiti se = styděti se; č. líbiti se = dopadati se,
 svidati se
 lijep = hezký; č. lep = ljepak
 ljepši = hezčí; č. lepši = bolji
 mačka = kočka; č. mačká (on, ona, ono) = gužva,
 druca, tiskne
 maslo = převařený omastek; č. maslo = maslac
 mast = tuk, sádlo; č. mast = maz, mastica
 metla = koště; č. metla = prut
 misa = mše; č. misa = zdjela
 moliti = žádati, prositi; č. modliti se = moliti se
 mor = umírání; č. mor = kuga
 mračiti se = stmívati se; č. mračiti se = namrgo-
 diti se
 mrak = tma; č. mrak = oblak
 mraz = jinovatka; č. mráz = zima
 mreža = síť; č. mříž = rešetka, gatre
 mrha (mrkva) = mrkev; č. mreha = mrcina, strvina
 mrknuti = stmívati se; č. mrknouti = namignuti
 mrva = drobek, drobeček; č. mrva = gnoj, džubre
 mrviti = drobiti; č. mrviti = džubriti, gnojiti
 mura = hlína; č. mūra = mora
 muška (žen. rod od muški) = mužská; č. muška =
 mušica

nakaziti = spitvořiti; č. nakaziti = zakužiti, zaraziti
naleđe = rub (spisa, knjige, papira itd.); č. náleď =
sklizavica
naličan = podobný; č. naličený = bojadisan
namet = závěj; č. námet = smet
napadník = útočník; č. nápadník = štovatel, ljubavnik
naprava = zařízení, (forma); č. náprava = poboljšanje
napraviti = zhotoviti; č. napraviti = poboljšati
napovjed = ohláška (v kostele); č. napověda = šaptalo
navrh = nahoře; č. návrh = predlog
naramak = náruč (dříví); č. náramek = narukvica
narok = osud, štěstí; č. nárok = zahtjev, traženje,
iskanje
natuknuti = napověděti; č. natuknouti = priopiti se,
razigrati se s vinom
nebo = nebe; č. nebo = ili
nerad = nečinost; č. nerad = nehotice
nočník = noční vitr, měsíčník; č. nočník = kahlica
nuditi = nabizeti; č. nuditi = dosadivati (dosadno biti)
obal, obla, oblo = kulatý; č. obal, zapovj. način od
obaliti = omotaj (omotati); omot
obaliti = posmrkati; č. obaliti = omotati
obáliti = shoditi, cenu setlačiti
obáliti = oblíti
obor = obora; č. obor = struka
obraz = tvář, obličej; č. obraz = slika
odavati = zrazovati (odati = zraditi); č. odávati =
vjenčati
odbor = výbor; č. odbor = struka

odbornik = člen výboru; č. odborník = stručnjak
odlučiti = usnesti se, rozhodnouti ili odloučiti; č.
odloučiti = odijeliti, odlučiti, rastaviti
odvirati = odtékati; č. otvirati = otvarati
ogled = prohlídka; č. ohled = obzir
ohol = pyšný; č. ohol (zapovjed. nač. od holiti =
obrij!) holiti = brijati
opak = zvrhlý, špatný; č. opak = opreka
opaska = poznámka; č. opáska = opasanje, pas
opasti (opadnutí) = shubnutí
opasti (travu) = vypásti, opásti (opasem)
ophod = procesí, obchůzka; č. obchod = trgovina
ophodni = obchůzný (na pr. straža); č. obchodní =
trgovački
ostar, ostara, ostaro = ostaralý, ošumělý; č. ostrý = oštar
osuda = rozsudek; č. osuda (osud) = sudbina
otpustiti = propustiti; č. odpustiti = oprostiti
otkaz = výpověď; č. odkaz = baština
otok = ostrov; č. otok = oteklina
otužiti se = zbaviti se starosti, odhoditi smutek; č.
otužiti = ojačati, jačati
ovjeriti se = zasnoubiti se; č. ověřiti = ovjeroviti
packa = kaňka; č. packa = šapa, capa
padež = pád (nom., gen. itd.); č. padež = padalica
pajdaš = kamarád; č. pajdáš (2. os. jedn. od pajdati)
= šepaš (šepati)
palac = palec; č. palác = palača
pačiti = škoditi, zabraniti; č. páčiti = ocejnjevati (škoda
se páčí na . . .), páčiti (dvěře) = istrgati, izlomiti

palica = hůl; č. palice = glavurina.
 paroh = farář; č. paroh = rog, parožak
 pasti (padnem) = padnouti
 pásti (pasem) = pásti
 pastuh = hřebec; č. pastucha = čoban
 perem se (prati se) = myji se (mýti se); č. prátí se
 = rvati se, peru se = rvem se
 perut = lupy (na glavi), a perut (ljubavi) = peří, křídla,
 (na peruti lásky)
 pile (oni, od piliti) = pilují; č. pile = marljivost
 pipati = hmatati; č. pipati (kuře, pile) = pijukati
 pismo = přepis ali i rukopis, psaní
 pitom = krotký, ochočen; -o zemlji, obdělán; č. pitom
 = sulud
 pitomac = chovanec (v ústavě); č. pitomec = luďak,
 budala
 plah = rychlý, silný, dravý; č. plachý = bojazliv
 plast = stoch; č. plást = sat (meda)
 plavac = mořská pěna; č. plavec = plováč, plivač,
 laďar, plovac
 plet = spletený ženský vlas, cop; č. plet = put, koža
 plivati = plavati; č. plivati = pljuvati
 pobuda = povzbuzení, pohnutka; č. pobuda = skitalica,
 besposlica
 početnik (početnica) = začátečník; č. početnice = ra-
 čunica (účtovati = računati, počítati = brojiti)
 pohitati = pospěšiti; č. pochytiati = pohvatati
 pohrdati = opotřebiti; č. pohrdati = prezirati
 pojedem, 1. os. jedn. od pojesti = sním (snísti); č. po-
 jedeme = vozit čemo se

pokladi = masopust; č. poklady (poklad) = blaga (blago)
 poklepati = rozžhaviti a pak naostřiti; č. poklepati =
 lupnuti, udati (na ramena)
 poklon = dar, ali i poklona
 pokloniti = darovati, pokloniti se = pokloniti se
 poklopac = puklička; č. poklopec je mjesto gdje se
 muške hlače naprijed zatvaraju
 pokoj = klid, mír (vječni pokoj); č. pokoj = soba
 pokojni = nebožtík; č. pokojný = miran
 pokrčiti = vymýtiti (les); č. pokrčiti (ramena) = skrčiti
 polibiti se = stydět se; č. polibiti se = poljubiti se
 pomilovati = dáti milost, odpustiti, pardonovati; č. po-
 milovati = milkovati, iz ljubavi gladiti
 ponos = chloubá, pýcha; č. ponos = žalba, tužba
 poprati = strčiti do vody, kapku jen prátí; č. poprati
 = nadvladati, nadjačati; č. poprati se = porvati se
 poprava, popravak = oprava, polepšení, náprava; č. po-
 prava = smaknuće, pogubljenje
 popraviti = opravit, zlepšiti; č. popraviti = smaknuti,
 pogubiti
 poputnica = pochod (hudby); č. poputnice = putnička
 pjesma
 porada = druh nítí; č. porada = savjetovanje
 poraziti = potlouci (nepřítele), přemoci; č. poraziti =
 prevaliti, prebaciti (osobu, stvar)
 poručiti = vzkázati; č. poručiti = zapovjediti
 poruka = vzkaz, hlášení; č. poruka = sastavak (pismeni)
 posada = posádka (vojenská); č. posada = kokošinjak,
 klíjet, gajba
 poslanik = vyslanec; č. poslanec = narodni zastupnik

postava = podšívka; č. postava = stas (lijepog stasa = hezké postavy)
 potkati = stkáti; č. potkati = sresti
 potrapiti = založiti vinohrad; č. potrápiti = malo mučiti, iz šale mučiti (z legrace mučiti)
 potruhliti = shnutí; č. potruhliti = malo žaliti (kapku, trochu truchliti)
 potvora = nařknutí; č. potvora = neman, izmet, mrcina
 povlaka (skorup, kajmak) = smetana; č. povlak = prevlaka (na jastuku = na podušce)
 povlaka (uspinjača) = lanová dráha (od lano = uže)
 pramen = kadeř; č. pramen (vody) = izvor; č. pramen (kola) = palac, žbica, gobela (točka)
 prati = mýti; č. prati se = rvati se
 pravi = skutečný, správný, opravdový, pravý; č. pravý = desni; č. děsný = strašan
 pravica = pravda, právo, spravedlnost; č. pravice = desnica
 pravíti = dělati; č. praviti = kazati, reči, govoriti
 prepírat se = přiti se; č. přepírati = preprati (rublje)
 prestati = přestati; č. přestáti = izdržati, predurati (muke, bolest)
 prhnuti = hníti; č. prehnouti = uteči, umaknuti
 prihod = příjem; č. příchod = dolazak
 prijati = býti příjemné; č. přijeti = dovesti se
 prislušnik = kdo tajně (za dveřmi atd) poslouchá; č. příslušník = pripadnik, član (člen)
 prisni = (v ikavštně) syrový, jinak: blíže příbuzný; č. přísný = strog

prkno = zadnice; č. prkno = daska
 proč = pryč; č. proč = zašto?
 prokop = průkop
 propovjed = kázání; č. propověd = pravidlo, poučak
 prosidba = námluvy; č. prositba = poziv k vjenčanju
 prositi = žebrati; č. prositi = moliti
 prud = mělčina; č. proud = struja
 puh = sysel; č. puch = smrad
 pupak = poupě (kod ruže) a pupek (čovjeka)
 rad = práce; č. jsem rád = milo mi je = naše „rado“, koje se kod nas ne sklanja, a u češkom se sklanja: Jsem rád, jsme rádi itd.
 raditi = pracovati; č. raditi = savjetovati
 radnica = dělnice; č. radnice = viječnica
 rana (hrana) = jídlo; č. rana = rana
 raniti = raniti; rániti (hraniti) = živiti; naše živiti = žiti
 rashod = výdej; č. rozhod = razilazak
 razlupati = rozbiti; č. rozloupati = liušiti (otvoriti orah)
 razni = různý; č. rázný = odrješit
 rez = řez; č. rez = hrđa (rđa)
 rodina = úroda (dobrá); č. rodina = obitelj, porodica
 rok = stání, lhůta; č. rok = godina; č. hodina = sat, ura
 rub = sámeček, lem, záložka, obruba; č. rub (ne lie) = naliče; č. lice = lice
 rugati se = vysmívati; č. rouhati se (bohu) = huljiti (boga)
 rujan = záři; č. říjen = listopad
 ruka = rev a ruka = ruka

sad, sada = nyní; č. sad = sad, šetalište
 séka = sestra; č. seká = siječe, cijepa
 samokres = revolver; č. samokres = monogram
 san = sen
 sidlo = nádoba na vodu; č. sídlo = sijelo, sjedište
 sitnica = maličkost; č. sítnice (oko) = mrežnica
 sjeo = sedl (od sjesti = sednouti); č. sjel = skliznuo,
 od sjeti = skliznuti
 sklad = soulad; č. sklad = skladište
 skladati = komponovati; č. skládati = slágati, složiti
 slágati = selhati, lháti a slágati = skládati
 sličan = podobný; č. sličný = lijep, krasan
 slijediti = následovati; č. slídití = uhoditi; č. uhoditi
 = udariti
 sljepica = slepá (žena, dívka atd); č. slepice = kokoš
 slovo = písmeno, hláska; č. slovo = riječ
 slušati = slyšeti; č. slušeti = pristajati (o odijelu)
 smeten (lud) = blázen, pomaten
 snaga = síla
 snaha = bratrova žena, snacha; č. snaha = nastojanje
 sok = štáva, ali i sok, rival; č. štáva = pomeje
 spara = u okrug omotana marama, kao podloga na glavu
 kod nošenja stvari na glavi; č. spara = sparina,
 zapara
 spor = pomalý; č. spor = raspra
 sprava = nářadí; č. správa = uprava
 spraviti = opravití; č. spravovati = upravljati
 spravan = hotový, pohotový; č. správný = ispravan
 srpanj = červenec; č. srpen = lipanj

stablo = kmen (stromu); č. steblo = vlat, slamka
 stan = byt; č. stan = šator, čador, tabor; č. tábor =
 skupština
 stanovati = bydleti; č. stanovati = taboriti
 stanoviti = určitý; č. stanoviti = odrediti
 starost = stáří; č. starost = briga, skrb
 steznik = šněrovačka; č. steznik = meďaš kamen
 stoka = dobytek, skot; č. stoka = kanal, preteka
 strava = leknutí, panika; č. strava = hrana
 strojiti = vydělávati (kůži); č. strojiti = oblačiti (odijelo)
 priređivati
 strup = modřina; č. strup = krasta
 stud = hladnost; č. stud = sram, stidljivost
 studan = stydlivý; č. studna = bunar, zdenac
 sud = soud (úřad) ali i sud (bačva)
 svička = roura, vzdušná roura, fistule; č. svíčka =
 svijeća
 svirač = foukáč, hráč na pískací nástroj (flétnu, pí-
 štalku atd); č. svírač = vijak, prihvata
 svírka = hraní (hudby); č. svírka = zapora, spon.
 zapona
 svod = klenutí; č. svod = svaďanje, odvaďanje (vode)
 šaliti se = žertovati; č. šaliti = varati
 školjka = škeble; č. školka = školica (škola za malu
 djecu)
 šumar = lesník; č. šumař = svirač
 tabor = voj. tábor; č. tábor (lidu) = skupština
 taki = ihned; č. také = također

teletina = telecí maso; č. teletina = teleća koža
topiti = taviti; č. topiti = utapljati, utopiti (ve vodě),
ložiti (vatru)
trčati = běžeti, utíkati; č. trčeti = něšto što zabodeno ostaje u polozi, ostati visjeti, ostati zabodeno, ostati nataknuťo
trkati = prohrabávati oheň; č. trkati = rozima, gurtati, turati, boati
trjeska = tříška; č. třeska = bakalar
trudan = unaven, těhotná (o ženě); č. trudný = zamyšlen, žalostan
tuliti = výtí; č. toulati se = klatariti se
tuljiti se = ostýchati se; č. tuliti se = priljubiti se (ulizivajúc se)
tupiti = tupiti (nůž, kosu atd); č. tupiti = oговариť
tušiti = dusiti (maso); č. tušiti = slutiti
tužba = žaloba; č. tužba = čeznja
tužiti = naříkati i žalovatí; č. tužiti se = krijeřiti se, jačati
tužiti se = stěžovatí se, tužiti se; muka biti = býti špatně
tvar = látka (materie); č. tvar = oblik, lik
ubiti = zabítí, česki ubiti = utući; č. ubýti (mizeti) = gubiti se
učeník = žák; č. učedník = šegrt, naučník
uhoditi = vyzvídati; č. uhoditi = udariti, lupiti
uhvatiti = chytiti; č. uchvatiti = ushititi, oduševiti
ukopati = zakopati; č. ukopati (nogama) = zgaziti
uspi (rozř. od usuti) = nasipej, vsipej; č. uspi = uspavaj (zap. nač. od uspáti = uspavati)

uspor (rijeka) = zadržování (toku řeky z přílivem jiné řeky), zdržování; č. úspor = přístednja
ustati = vstáti; č. ustáti = přestati; č. přestáti = předržati
utrapiti = zakopati; č. utrápiti = domučiti, umučiti
ustav = ústava; č. ústav = zavod; č. závod = natjecanje
užina (južina) = svačina; č. užina = tjesnac
úžovka = druh mušlí; č. úžovka = guž, kača
vaditi = vyndati; č. vaditi = karati; č. vaditi se = pravdati se
varka = lest; č. várka = var
vedar = jasný; č. vedro = sparno, zapareno
vitez = rytíř; č. vítěz = pobjedník
vlažan = vlhký; č. vlažný = mlak
voljeti, volim = milovati; č. voliti = birati, izabirati
vrag = čert; č. vrah = ubojica
vrata = dvěře; č. vrata = kapija
vrtak = šroub; č. vrták = smetenjak, luda, budala
zabiti = zatlouci, ale také zapomenouti; č. zabiti = ubiti
zaklad = zástava, poklad; č. základ = osnova, temelj
zaklada = základ (fond)
zakop = pohřeb; č. zákop = opkop, nasip, šanac, bedem
zakužiti = nakaziti; č. zakouřiti = zapuřiti
založiti = zastaviti; č. založiti = utemeljiti
založnica, zalagaonica = zastavárna; č. záložna = štediona, štedionica

zapis = talisman; č. zápis = upis
 zapovjed = rozkaz; č. zapověd = zabrana
 zaraziti = nakaziti (o nakažl. nemocích); č. zaraziti
 = zaustaviti, zabraniti
 zaručen = zasnouben; č. zaručený = zajištěn
 zasob = za sebou; č. zásoba = zásoba
 zastava = prapor; č. zástava = zástava
 zátka = vyzvání k boji; č. zátka = čep; naše čep =
 čep; č. čáp = roba
 zatočiti = vypověděti (do vyhnanství); č. zatočiti =
 zamotati
 zavada = pře; č. závada = mana, zapreka
 zavjera = příslibená věrnost; č. závěra = zapor
 zbrojiti = sečísti; č. zbrojiti = oružati
 Zlatka = Zlatica = Aurelie; č. zlatka = forint
 zrak = vzduch; č. zrak = vid
 zmija = had (u opće); č. zmije = ljutica
 zvanje = zaměstnání; č. zvaní = pozivanje
 žal = břeh (vody, quai); č. žal = bolest; č. bolest
 = bol
 žalba = stížnost; č. žaloba = tužba, žaloba; č. žalovati
 = tužiti
 želim (željeti) = přeji (přáti); č. želim = želim
 žito = obilí (vůbec); č. žito = raž
 živiti = žíti; č. živiti = hraniti

POPIS KNJIGA

KNJIŽARE J. MERHAUT U ZAGREBU

Arhanić: Poznavanje i uputa u reklame . . .	K	3'—
Baričević Josip: Novele i pripovijesti . . .	"	4'—
Bulwer Ed.: Posljednji dani Pompeja. Sa slikami.		
Tvrdo vezano	"	15'—
Broširano	"	10'—
Častek A.: Gojenje kuniča. Upute za početnike.		
Sa slikami	"	1'50
Čech Sv.: Pripovijesti	"	4'—
Donadini U.: Lude priče	"	6'—
Elwestadt: Ukradjena kuća. Kriminalna pripovijest . . .	"	2'—
Gregorčić V.: Učitelj španjolskog jezika . . .	"	2'40
Choma-Dowski: Za mjesec dana ruski bez učitelja. Vježbenica	"	8'—
Jirásek Al.: Dvorski hetman. Histor. roman . . .	"	1'40
Jirásek Al.: U tuđim službama. Roman. Sa slikama . . .	"	12'—
Kosor Josip: Rasap. Roman	"	6'—
Krištof P.: Spolne bolesti i njihovo liječenje . . .	"	12'—
Kovačić K.: Humoreske i satire	"	2'—
Lapin Ch.: Ljubavnik u suknjama. Pikantna prip. . .	"	3'—
Livadić M.: Pustolovno putovanje u Južnu Ameriku i Afriku. Sa slikama	"	5'—
May K.: Vinnetou ili Crveni gentleman. Roman.		
Sa slikama. I. dio	"	20'—
II. dio	"	20'—
Nemcová B.: Bakica. Roman	"	10'—
Notović N.: Praznina u životu Isusovu ili Gdje je bio Isus od 13. do 30. godine. Knjiga bila zaplijenjena po austrijskoj vladi. Vrlo zanimivo . . .	"	2'—
Orlić dr. G.: Zdravlje i moral. Čirilicom	"	2'40
Pogačić Milka: Ispovijest	"	6'—
Strajnić K.: Umjetnost i žena	"	2'50
Verne Jules: Crna Indija. Roman. Sa slikama . . .	"	7'60
Verne Jules: Zvezda Juga. Roman. Sa slikama . . .	"	12'—
Vrchlicky I.: Satanela. Preveo A. Častek	"	1'—
Zanimljivi doživljaji cara Franje Josipa I.	"	2'—
Ljubav u penzionatu. Pikantna pripovijest . . .	"	3'—
Kad je muž na putovanju. Pikantna pripovijest . . .	"	3'—
Meler: Jovica se ženi i druge humoreske	"	6'—
John Silloch. Roman detektiva	"	3'—
Scherlok Holmes. Sv. 9. Spretna z mjena	"	1'40